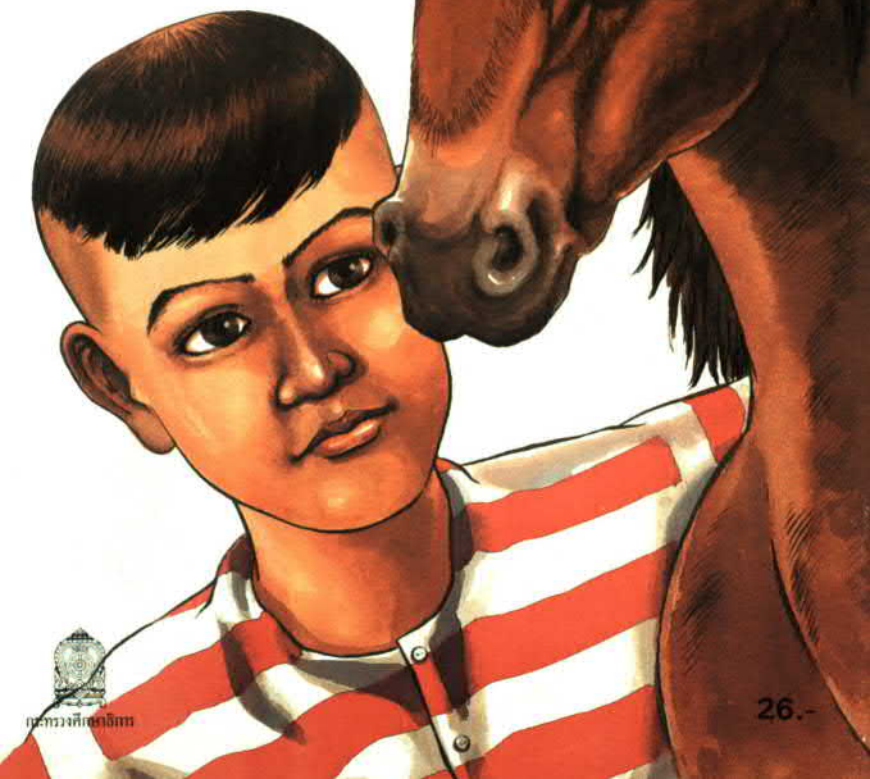

หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มทักษะ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖

๘ ๙ อุดมเด็กดี

กระทรวงศึกษาธิการ

26.-

หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มทักษะ ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖
เรื่อง

อุดมเด็กดี

กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-00-5870-1

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง

จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๗

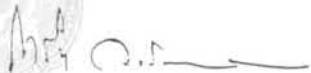
ราคา ๒๖.๐๐ บาท

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้ปรับปรุงหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง **อุดมเด็กดี** ระดับ
ประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๕-๖ กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

(นายโกวิท วรพิพัฒน์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือเรื่อง “อุดมเด็กดี” นี้ นายกีฬา พรรชนะแพทย์ และหลวงกิริติวิทย์พาร (นายกี กิริติวิทย์พาร) เป็นผู้เรียบเรียงขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ กรมวิชาการ ได้นำหนังสือเล่มนี้มาปรับปรุงรูปเล่มและภาพประกอบใหม่ เพื่อจัดทำเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน ระดับประถมศึกษา

เมื่อได้มีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ กรมวิชาการพิจารณาเห็นว่าหนังสือ เรื่อง “อุดมเด็กดี” ซึ่งเป็นหนังสือที่ยังคงคุณค่าและความสนุกสนานของเนื้อหาสาระ และภาษาที่กะทัดรัด ชัดเจน อ่านง่ายนี้เหมาะที่จะเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มทักษะภาษาไทย ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่ จึงได้ปรับปรุงรูปเล่มและภาพประกอบให้สวยงามยิ่งขึ้น และกำหนดให้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

กรมวิชาการหวังว่าผู้อ่านวัยเยาว์จะได้สาระหลาย ๆ อย่าง เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร การไม่คบคนชั่วเป็นมิตร ฯลฯ ควบคู่ไปกับความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่านหนังสือเล่มนี้

(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)

อธิบดีกรมวิชาการ

สารบัญ

บทที่ ๑	อุดมคณชัยน	๑
บทที่ ๒	ชะลอหลังยาว	๘
บทที่ ๓	ความรักงาน	๑๓
บทที่ ๔	น้ำพิกน้ำแรง	๑๗
บทที่ ๕	ทางเสื่อม	๒๔
บทที่ ๖	ทางก้าวหน้า	๒๙
บทที่ ๗	คบคนพาล	๓๔
บทที่ ๘	ผู้บริสุทธิ์	๓๙
บทที่ ๙	มิตรแท้	๔๕

บทที่ ๑ อุดมคนขยัน

ณ ตำบลใกล้เคียงแห่งหนึ่งไม่ห่างจากเขตเทศบาลเมืองนัก มีหญิงม่ายผู้หนึ่ง ชื่อถมยา มั่นสุจริต และอุดมบุตรชาย อาศัยอยู่ในเรือนเล็ก กะทัดรัด โปร่ง และสะอาดหลังหนึ่ง บริเวณบ้าน เตียน งามตา ปราศจากสิ่งรกรุงรัง นางถมยา มีอัธยาศัยสุภาพ อ่อนโยน ร่าเริง และขยันทำ การงานอยู่เสมอ ผู้ที่เคยคบหาสมาคมด้วยแล้ว เป็นต้องพอใจและชอบนางถมยาทุกคน

ในที่ดินว่างทางหลังเรือน นางถมยาปลูก สับปะรดไว้หลายร่อง ล้วนเป็นสับปะรดพันธุ์ดี ผลงาม เนื้อฉ่ำ และมีรสหวานแหลม เป็นที่ขึ้น ชื่อในตำบลนั้น ถึงคราวผลแก่ นางถมยา ไม่ต้อง ส่งไปขายที่ตลาด เพราะมีคนมาขอซื้อถึงบ้าน จนแทบหักขายไม่ทันเสียอีก นอกจากนี้ นางถมยา ยังทำสวนครัวเล็กๆ ไว้ข้างเรือน พืชผลที่ได้จาก สวนครัวนี้พอใช้ปรุงอาหารกินสองคนแม่ลูก อุดมเป็นคนดูแลสวนไม้ดอกทางหน้าบ้าน และ คอยเก็บดอกไม้ต่างๆ เช่น ช่อนกลั่น กุหลาบ ดาวเรือง และมะลิ เป็นต้น ส่งไปขายที่ตลาดใน เมืองแทบทุกวัน นางถมยามีรายได้พอกินพอใช้ ดำรงชีวิตด้วยความสุขตลอดมา

วันหนึ่งในต้นฤดูฝน นางถมยา ล้มเจ็บลง ตั้งแต่นั้นมาก็ต้องนอนชั่ว อยู่กับที่ ทำการงานตามปกติไม่ได้ ไร่ สับประรดและสวนไม้ดอกกรุงรัง สับประรด ที่แยกหน่อไว้บ้างก็น่า บ้างก็แห้งตาย จนเกือบหมด เพราะขาดคนเอาใจใส่ บำรุงรักษา อุดมต้องคอยพยาบาลมารดา และหุงหาอาหารเอง บางวันเขาก็เก็บ ดอกไม้ไปส่งที่ตลาด ได้เงินมาเล็กน้อย พอเป็นค่าอาหารประจำวัน ส่วนเงินที่ นางถมยาออมไว้ เป็นจำนวนไม่มากนัก ก็ต้องเอามาใช้จ่ายเป็นค่ายาและค่า อาหารไปจนเกือบหมด แม้เมื่อสิ้นฤดูฝน จนตลอดฤดูหนาวสุขภาพของนางถมยา ก็ยังไม่เป็นปกติ นางถมยายังอ่อนเพลีย อยู่ ทำงานไม่ได้เต็มที่ดังแต่ก่อน รายได้ จากการขายดอกไม้วันละเล็กน้อยก็นำมาใช้เป็นค่าอาหารไปวันหนึ่งๆ มีเงิน เหลือพอเก็บได้บ้างไม่มากนัก

ครั้นถึงฤดูร้อน เจ้าของที่ก็มาทวงค่าเช่า ขณะนั้นนางมยา กำลังขัดสน ไม่มีเงินพอที่จะให้ค่าเช่าได้

นางมยาขอผิดเจ้าของที่ให้รอต่อไปอีกสักสองสามเดือน เจ้าของที่ก็ยินยอมผ่อนผันให้ ครั้นจนถึงเวลากำหนดที่ผิดไว้ นางมยาก็ยังไม่มีเงินพอจะให้ค่าเช่าที่เงินที่เก็บเล็กผสมน้อยไว้รวมกันเข้ามีเพียงห้าบาทเศษเท่านั้น แต่ค่าเช่าในปีหนึ่งๆ เป็นเงินถึง ๒๐ บาท นางมยาจึงตกลงใจจะขายม้าตัวเดียวที่เลี้ยงไว้ เพื่อเอาเงินไปชำระค่าเช่าที่ดิน

ม้าตัวนี้ชื่อ “ลอยลม” เป็นม้าแก่ มีอายุถึง ๑๐ ปีแล้ว แต่ยังมีคนพอใจมันมาก เมื่อยังหนุ่มเจ้าลอยลมเคยเป็นพาหนะให้พ่อของอุดมซึ่งไปธุระในตำบลใกล้เคียงเสมอ เมื่อพ่อของอุดมตายแล้ว อุดมก็ขับขี่และเลี้ยงดูมันต่อไป ทั้งนางมยาและอุดมชอบเรียกชื่อมันสั้นๆ ว่า “เจ้าลอย”

อุดมเอาใจใส่เลี้ยงดูเจ้าลอยลม คอยให้อาหาร และทำความสะอาดให้มันเสมอ เขารักมันมาก อุดมเป็นเด็กที่มีใจโอบอ้อมอารีและเอื้อเฟื้อต่อคนทั้งหลาย ทั้งเป็นเด็กที่ขยันขันแข็งมาก อุดมได้ออกจากโรงเรียนมาสองปีเศษแล้ว เพราะพ่อของเขาตาย จึงไม่มีใครออกทุนให้เขาได้เล่าเรียนจนสำเร็จ เขาจึงต้องช่วยแม่ทำมาหากิน

พลบค่ำวันหนึ่ง ขณะที่อุดมกำลังกินอาหารอยู่ นางมยานั่งคิดถึงเรื่องที่จะขายเจ้าลอยลม แต่ไม่รู้ว่าจะบอกเรื่องนี้แก่ลูกชายอย่างไรดี เพราะถ้าอุดมรู้เข้าคงจะเสียใจมาก

เมื่อเห็นอุดมกินข้าวหมดไปจานหนึ่งแล้ว นางมยาจึงพูดขึ้นว่า “ถ้าลูกจะหิวมากซิเนะ กินเอา ๆ น้าอร่อยเหลือเกิน”

อุดมตอบ “ครับ แม่ ผมหิวมาก”

“ก็น่าหิวรอก ลูกทำงานมาตลอดวันเทียวนี้”

“ผมยังไม่อยากให้ค่าเลย เพราะผมอยากให้แม่ออกไปดูสวนดอกไม้ จะได้เห็นว่าผมพรวนดินได้มากเท่าไร แม่เห็นแล้วก็คงจะพูดว่า ผมทำงานในวันเดียวได้เท่านั้นเนะ นับว่าไม่เลวเลย อ้อ ผมมีข่าวดีมาบอกแม่ ลุงตริกจะให้กึ่งกุหลาบตอนแก่ผมสองสามกิ่ง พันธุ์ของเขาดีเหลือเกิน ดอกใหญ่ สีสด และมีกลิ่นหอมชื่นใจมากด้วย พรุ่งนี้เช้าผมจะไปเอา และจะกลับให้ทันเวลากินข้าวเช้า”

“ลูกจะกลับทันหรือ ทางไม่ใช่ใกล้นะลูก”

“ผมจะขี่เจ้าลอยไป”

นางถมยาดองใจ แล้วพึมพำ “โอ้เอ๋ย ลูก”

“แม่ดองใจทำไม”

“กินข้าวเสียให้อิ่มก่อนเกิดลูก”

อุดมรีบกลืนอาหารคำสุดท้ายราวกับ
รู้สึกตัวว่า เขากินอาหารช้าเกินไป
แล้วพูดว่า “ผมอิ่มแล้วขอเข็มเล่มใหญ่
ให้ผมเถิด ผมจะต้องเย็บซ่อมสาย
บังเหียนเจ้าลอยให้เสร็จเสียก่อน จึง
จะเข้านอน”

ขณะที่อุดมเย็บสายบังเหียนอยู่
ข้างตะเกียงหลอด นางถมยาพูดขึ้นว่า
“อุดมลูกรัก ขาเจ้าลอยเป็นอย่างไรบ้าง”

“ยังไม่หายสนิทเลยแม่ แต่มันอ้วน
และแข็งแรงขึ้นมากแล้ว”

“ดีแล้วลูก เราต้องเลี้ยงดูให้มันอ้วนท้วนทีเดียว”

“ทำไมล่ะ แม่”

“เพราะอีกราวสิบห้าวัน แม่ก็จะต้อง - อ้า - ขายมัน”

“ขายเจ้าลอยหรือ” อุดมร้องขึ้น ปล่อยสายบังเหียนที่เพิ่งเย็บเสร็จตกลงยังพื้น
“แม่จะขายเจ้าลอยหรือ”

“แม่ไม่อยากจะดูลูกเอ๋ย แต่แม่ต้องขายมันจริงๆ”

“ทำไมต้องขายเจ้าลอยเสียล่ะแม่”

“แม่จำเป็นต้องขายมัน เพื่อเอาเงินให้ค่าเช่าที่ ซึ่งแม่ควรจะใช้มานานแล้ว แต่แม่ก็ได้ผัดผ่อนเข้ามาจนบัดนี้ และได้สัญญาว่าจะใช้เขาภายในสิบห้าวันข้างหน้า แม่ยังขาดเงินอีกถึงสิบห้าบาท แม่จะได้เงินที่ไหนมาเล่า อย่าคัดค้านแม่เลย ลูกเอ๋ย ไม่มีประโยชน์หรอก เจ้าลอยต้องไปจากเราแน่นอน เราจะต้องเป็นคนสุจริต และใช้หนี้สินของเราโดยไม่มีบิดพลิ้ว” หญิงม่ายพูดแล้วก็เอามือกุมหน้าผาก ด้วยอาการเป็นทุกข์ใจ

อุดมนั่งคิดอยู่ครู่หนึ่ง แล้วพูดว่า “เงินสิบห้าบาท เป็นจำนวนมากอยู่ ถ้าผมจะทำงานอย่างขะมักเขม้นตลอดเวลาสิบห้าวันนี้ ผมคงหาเงินได้ไม่ถึงสิบห้าบาท ผมพอจะทำงานหาเงินได้ทันไหมแม่”

“ไม่ทันหรอกลูกเอ๋ย ถึงแม้ลูกจะทำงานจนหมดแรง ก็คงหาเงินได้ไม่เท่าจำนวนนั้น”

“แต่อย่างไร ผมก็คงจะพอหาเงินได้บ้าง” อุดมพูดด้วยความมั่นใจตนเอง “ผมต้องทำงานหาเงิน ถึงแม้จะได้เพียงเล็กน้อย ก็พอจะช่วยเหลือแม่ได้บ้าง ผมจะพยายามอย่างเต็มที่ทีเดียว”

“แม่มกิดูว่าลูกคงหาเงินได้บ้าง ลูกรัก” นางถมยาพูด แล้วเอื้อมมือดึงอุดมเข้ามากอดไว้ “ลูกเป็นเด็กดี และขยันเสมอ แต่แม่มยังไม่เห็นทางอื่นนอกจากต้องขายเจ้าลอยลมเสียเท่านั้น”

อุดมเบือนหน้าหนี มิให้นางถมยาเห็นหน้าตาที่ออกมาคลออยู่ เขารีบเดินไปเสียให้พ้น และได้พูดจาวากระไรอีกเลย

อุดมรู้ว่า การร้องไห้ไม่ทำให้เกิดประโยชน์อะไรขึ้นได้ เขาจึงเช็ดน้ำตาเสีย แล้วนั่งอยู่เฉยๆ คิดหาทางที่จะให้เจ้าลอยลมคงอยู่กับเขาตลอดไป

อุดมคิดในใจว่า “ถ้าเราหาเงินได้แม้แต่เพียงเล็กน้อย ก็คงจะเป็นประโยชน์บ้าง และถ้าเจ้าของที่จะคอยไปอีกสักหน่อยเราก็คงจะหาเงินใช้เขาได้ครบจำนวน แม้หาได้เพียงวันละสิบสตางค์* ก็อาจรวบรวมได้ถึงสิบห้าบาทในเวลาไม่นานนัก”

* เงิน ๑๐ สตางค์ สมัยก่อน มีค่ามากกว่าปัจจุบันมาก

แต่ปัญหาข้อแรกมีอยู่ว่าอย่างไร
จึงจะหาเงินได้ถึงวันละสิบสตางค์

อุดมนึกได้ว่า วันหนึ่งเมื่อเขาไป
ส่งดอกไม้ที่ตลาด เขาเห็นหญิงแก่คน
หนึ่งนั่งขายก้อนหินเล็ก ๆ ซึ่งมีสีต่างๆ
แวววาวสวยงามมาก คนที่เดินผ่านไป
บางคนก็หยุดชม บางคนก็หยุดซื้อ
เพื่อนำไปก่อเป็นภูเขาเล็ก ๆ เล่นบ้าง
นำไปประดับอ่างปลา หรือเก็บไว้ดูเล่น
ในตู้พิพิธภัณฑน์บ้าง บางก้อนที่สวยงาม
มากก็นำไปเจียรระโนเป็นหัวแหวนหรือ
ทำเครื่องประดับอื่น ๆ ได้ อุดมเคย
ทราบว่ายหญิงแก่นั้นเก็บก้อนหินเหล่านี้
มาจากภูเขาซึ่งอยู่ใกล้ๆ กับตำบลที่เขา
อยู่นั่นเอง เขาจึงคิดว่า ถ้าเขาไปที่
ภูเขานั้นแล้วพยายามหาดู ก็คงจะได้
ก้อนหินสีบ้างและอาจนำมาขายได้เช่น
เดียวกับหญิงแก่นั้นเหมือนกัน

บทที่ ๒

ชะลอหลังยาว

อุดมตื่นขึ้นตั้งแต่ยังสว่างๆ เพราะใจพะวงถึงวิธีหาเงินตามที่เขาได้กะไว้แต่ตอนกลางคืน เขารับลูกขึ้นอาบนํ้าแต่งตัวเข้าไปดูเจ้าลอยลมในคอก แล้วก็รีบไปตลาดทันทีเพื่อถามหญิงชราว่าได้เห็นสัตว์ต่าง ๆ เหล่านั้นมาจากที่ไหนแน่

อุดมไปถึงตลาดเช้าเกินไป จึงไม่พบหญิงแก่ผู้นั้น เขาไม่มีเวลาคอยรอพบได้จึงรีบกลับบ้าน พอถึงบ้าน เขาก็รีบผูกอาบนํ้า และใส่สายบังเหียนเจ้าลอยลม แล้วขึ้นขี่ไปยังสวนลุงตริก เพื่อไปรับกิ่งกุหลาบตอนมาปลูกในสวนของเขา

อุดมปลูกกุหลาบและรดน้ำต้นไม้อยู่จนสาย พอเกลียดดินเรียบร้อยแล้ว เขาก็ไปหาหญิงแก่ที่ตลาดอีก คราวนี้เขาพบหญิงแก่คนนั้นนั่งอยู่ ณ ที่เคยนั่งทุกวัน เขารู้สึกดีใจมาก

หญิงแก่นั้นเป็นคนหูตึงและโง่งนซื่อ แม้อุดมได้พยายามทำให้ได้ยินคำถามของเขาแล้ว เขาก็ยังไม่ได้รับคำตอบอันเป็นประโยชน์ อุดมรู้แต่เพียงว่า หญิงแก่เก็บก้อนหินเหล่านั้นมาจากเชิงเขาที่คนงานระเบิดหินส่งไปต่างจังหวัด เพื่อใช้ในการก่อสร้าง ซึ่งถ้าเขาไปหาอีกก็จะไม่พบเลยสักก้อนเดียว

“แต่ผมจะลองไปหาดูบ้าง ไม่ได้หรือ”

“ไปหาก็ไปซี ไม่มีใครเขาห้ามหรอก”

หญิงแก่ตอบหัวนง แล้วไม่พูดว่าอะไรอีก

อุดมเป็นคนมีมานะมาก เขาออกเดินทาง
ตรงไปยังเชิงเขาที่หญิงแก่บอกให้ทันที เขา
เดินไปช้าๆ พลังมองตรวจดูก้อนหินก้อนกรวด
ไปตลอดทาง

เมื่อถึงเชิงเขา อุดมเห็นคนงานหมู่หนึ่ง
กำลังค่อยหินบ้างชนหินบ้าง และกำลังเตรียม
จะระเบิดหินอยู่ก็มี คนงานอีกคนหนึ่งกำลัง
คุ้ยหาอะไรอยู่ที่พื้นดิน

อุดมวิ่งตรงเข้าไปหาชายคนนั้น แล้ว
ถามว่า “เขาจะช่วยให้ได้หรือไม่”

“ได้ซีพ้อหนู” ชายคนนั้นตอบ “ฉันกำลังหาก่อนหินสีก้อนหนึ่ง เราช่วยกันหาก็คือเหมือนกัน ฉันทำมันตกลงไปตรงกองหินนี้แหละ หินก้อนนี้สวยเสียด้วยสวยที่สุดที่ฉันได้พบในวันนี้”

อุดมถามว่า “รูปร่างมันเป็นอย่างไรเล่าครับ”

“ขาวและใสเหมือนแก้ว” ชายนั้นบอก แล้วก็เดินไปต่อยหินรวมกับคนอื่น ๆ อุดมคุยเขี่ยกองหินด้วยความพิณิจิเคราะห์ต่อไปเป็นเวลานาน

“มาเถอะ” ชายคนงานนั้นร้องเรียก “มันหายก็ช่างเถอะ อย่าไปค้นหาให้ลำบากเลย”

“ไม่ลำบากหรอก ผมจะลองหาดูอีกสักครูหนึ่งก่อน เราไม่ควรทิ้งเสียง่าย ๆ” อุดมตอบ และเมื่อหาต่อไปอีกพักหนึ่ง เขาก็พบหินใสก้อนนั้น แล้วอุดมก็นำไปส่งให้แก่เจ้าของ

“ขอบใจมาก ที่พ้อหนูอุตส่าห์หาจนพบ” ชายคนนั้นพูดแล้วยิ้ม เมื่ออุดมได้ฟังชายคนนั้นขอบใจตน ก็ทำให้เขามีมานะเพิ่มขึ้น และคิดจะถามชายนั้นอย่างเดียวกับที่ได้เคยถามหญิงแก่มาแล้ว แต่บังเอิญชายผู้นั้นพูดต่อไป

“ผู้ที่ได้ทำประโยชน์หนึ่งแล้ว คงจะไม่รังเกียจที่จะทำประโยชน์อื่นๆ อีก เรากำลังจะหยุดพักเพื่อกินข้าวกันเดี๋ยวนี้ แล้วก็เลิกงาน คอยอยู่ที่นี้ก่อนนะหลานชายเออ กินข้าวกลางวันแล้วหรือ ไปกินข้าวด้วยกันไหมล่ะ”

อุดมตอบขอบใจ และบอกว่าเขากินข้าวมาจากบ้านแล้ว

อุดมนั่งคอยอยู่ ณ ที่นั้น มองดูไปรอบๆ เขาได้ยินเสียงใครคนหนึ่งหาขึ้นใกล้ๆ กับที่เขา นั่งอยู่ จึงเหลียวไปดู ก็แลเห็นเด็กชายคนหนึ่งซึ่งเขารู้จักดี นอนเหยียดยาวอยู่บนลานหญ้า เด็กคนนั้นชื่อ ชะลอ รักการคำ มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับอุดม แทบทุกคนในตำบลนั้นเรียกเด็กคนนั้นว่า “ชะลอหลังยาว” ซึ่งเป็นชื่อที่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะชะลอเป็นเด็กที่ไม่ทำอะไรเลยตั้งแต่เช้าจนค่ำ เล่นก็ไม่เล่น งานก็ไม่ทำ ได้แต่เตร่ไปเตร่มาและว่างเหงาหาเพื่อนนอนตลอดวัน เขาเคยเข้าเรียนหนังสือชั้นประถมปีที่หนึ่งพร้อมกับอุดม และได้ขึ้นชั้นประถมปีที่สี่พร้อมกัน แต่ชะลอต้องเรียนชั้นประถมปีที่สี่

อยู่ถึงสามปีจึงสอบได้* พ่อของชะลอเห็นว่าชะลอจะเรียนต่อไปอีกไม่ไหว จึงให้ชะลอลาออกจากโรงเรียน มาช่วยดูแลบ้านในขณะที่เขาไปทำธุระเกี่ยวกับการค้า ชะลอก็ได้แต่นั่งกินนอนกิน และคอยหลบพ่อไปเที่ยวเตร่เท่านั้น

พ่อของชะลอชื่อชุ่ม เป็นคนชอบกินเหล้า พอว่างจากกิจธุระแล้ว ก็ดื่มเหล้าจนมีเมามาแทบทุกเย็น มีได้เอาใจใส่ดูแลสั่งสอนบุตร มารดาของชะลอก็ตายเสียตั้งแต่เมื่อชะลอยังเล็กอยู่ ดังนั้น “ชะลอหลังยาว” จึงนับวันแต่จะเลวลง ถึงกระนั้นชาวบ้านบางคนก็ยังพูดว่าชะลอยังนับว่าเป็นเด็กดีพอใช้เพราะไม่เคยทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่นเลย เว้นแต่ตัวเอง ส่วนคนอื่นๆ ที่ฉลาดกว่าคนจำพวกนี้มักสั่นหัว และตักเตือนชะลอว่า

ความเกียจคร้าน เป็นรากเหง้าแห่งความชั่วร้ายทั้งหลาย

อุดมร้องถามเมื่อเห็นชะลอนอนเหยียดยาวอยู่อย่างสงบ

“นอนหลับกลางวันแฉกๆ เชียวหรือนี่”

“ก็ไม่ใช่หลับ”

“ตื่นหรือ”

“ก็ไม่ใช่ตื่น”

“ทำอะไรอยู่ล่ะ”

“เปล่า”

“กำลังคิดถึงอะไรหรือ”

“เปล่า”

“แล้วทำไมจึงมานอนอยู่ที่นี้ล่ะ”

“ฉันก็ไม่รู้ เห็นจะเป็นเพราะวันนี้ฉันไม่มีเพื่อนเล่นนั่นเอง อุดมมาเล่นกับฉันไหมล่ะ”

“อย่าเลย ฉันเล่นไม่ได้หรอก ฉันกำลังมีธุระ”

“ธุระ” ชะลอทวนคำแล้วบิดขี้เกียจ “ดูช่างมีธุระเสมอทีไรนะ ให้อายุอย่างไรฉันก็ไม่ขอเป็นอุดมแล้ว เธอมีงานต้องทำมากเสมอทีไรนี่”

ขณะนั้นนายเพียร รักษาน ผู้ซึ่งสั่งให้อุดมคอยอยู่ ได้ตะโกนร้องเรียกอุดมให้เดินตามเขาไป อุดมจึงต้องชะงักการสนทนากับชะลอไว้เพียงนั้น

* เป็นหลักสูตรเดิม ปัจจุบันนี้เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

บทที่ ๓

ความรักงาน

เมื่อนายเพียรพาอุดมไปถึงบ้านของเขาแล้ว เขาก็นำเอาก่อนหินสี่ต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมไว้มาให้ดู และบอกว่า เขาตั้งใจจะเอาก่อนหินเหล่านี้ไปขายนานแล้ว แต่ยังไม่มีความสะดวกในการเลือกมันออกเป็นพวก ๆ นายเพียรเลือกหยิบก่อนหินซึ่งเขาเห็นว่าดีที่สุด ใส่ลงในตะกร้าเล็กใบหนึ่ง แล้วบอกให้อุดมช่วยเอาไปขายให้ ถ้าขายได้เงินมาเท่าไร เขาจะแบ่งให้ครึ่งหนึ่ง

อุดมรับคำนายเพียรและคิดว่า มารดาของเขาคงไม่ว่าอะไร

เมื่อกลับถึงบ้านและกินอาหารค่ำเสร็จแล้ว อุดมจึงเล่าถึงสิ่งที่เขาคิดจะหาเงินให้แม่ของเขาฟังโดยตลอด นางกมยาดีใจจนยิ้มออกมาได้ และอนุญาตให้อุดมทำตามความพอใจ

บ่ายวันนั้น อุดมถือตะกร้าใส่ก่อนหินสี่ต่าง ๆ ไปนั่งขายอยู่ที่ท่าเรือใกล้ ๆ กับตลาด เขาร้องเชิญให้ผู้ที่ผ่านไปมาแวะชมและซื้อก่อนหินของเขาอยู่จนเกือบค่ำก็ยังขายไม่ได้เลยสักก้อนเดียว

“นี่นะ น้องชาย” ชายคนหนึ่ง ซึ่งนั่งอยู่ในเรือจ้างลำที่เพิ่งเข้ามาจอดเทียบท่า ร้องเรียกอุดม “มาช่วยกันยกของเหล่านี้ขึ้นจากเรือทีเถิด”

อุดมทำตามคำขอร้องทันทีด้วยความเต็มใจ เมื่อชายคนนั้นสังเกตเห็นว่า อุดมมีความเอื้อเฟื้อก็พอใจ

เขาจึงถามว่า ในตะกร้าที่อุดมถืออยู่นั้นมีอะไร เมื่อเขาเห็นก่อนหินสี่ต่าง ๆ แล้วเขาจึงบอกอุดมให้ตามเขาไป ขณะที่ไปตามทาง เขากล่าวขึ้น “คุณมัลลีเป็นช่างประดิษฐ์ตุ๊กตาและของเล่นต่าง ๆ ขาย บางทีเขาอาจต้องการก่อนหินเหล่านี้บ้าง”

บ้านของนางมัลลี ไม่ตรีจิต อยู่ไม่ห่างจากท่าเรือนัก ในไม่ช้าอุดมและชายผู้นั้น ก็เดินมาถึง ขณะที่เดินเข้าไปในบ้าน อุดมเห็นหญิงคนหนึ่งอยู่ที่ระเบียงเรือน กำลังเลือกจัดขนนกสีต่าง ๆ แยกกองไว้เป็นสี ๆ ในกระด้งใหญ่ซึ่งวางอยู่บนโต๊ะตัวหนึ่ง เมื่อชายคนที่มากับอุดมเดินอ้อมโต๊ะ เพื่อเอาห่อของไปส่งให้นางมัลลินั้น บังเอิญเขา เอาข้อตอกไปกระทบขอบกระด้งซึ่งยื่นล้ำขอบโต๊ะออกมา กระด้งนั้นจึงปัดเฉไฉและตกลงยังพื้น ขนนกหล่นกระจัดกระจายเกลื่อนไปตามพื้น เขารีบกกล่าวคำขอโทษโดยเร็วแล้วส่งห่อของให้ นางมัลลีตกใจด้วยความเสียดายเวลาที่ได้จัดแยกขนนกเหล่านั้นไว้เป็นพวก ๆ แต่ก็ได้รีบปริปากว่ากระไร และรับห่อมาแก้หีบหอยต่าง ๆ ขึ้นดู

อุดมเห็นเหตุเกิดขึ้นดังนั้น เขาก็รีบนั่งลงเก็บขนนกที่กระจัดกระจายเข้าไว้เป็นพวก ๆ อย่างที่เขาเห็นเมื่อแรกย่างเข้ามา ณ ที่นั้น

“เด็กคนที่มากับคุณไปไหนเสียล่ะ ดิฉันเห็นเขายืนอยู่ที่นั่นเมื่อคืนนี่เอง” นางมัลลิสพูด
 “ผมอยู่ที่นั่นครับ” อุดมร้องบอก แล้วคลานออกจากใต้โต๊ะ กำหนกเต็มกำมือ
 ออกมาด้วย “ผมคิดว่า” อุดมชี้มือไปยังชนกซึ่งเรียรายอยู่บนพื้น “ผมควรจะทำ
 อะไรสักอย่างหนึ่ง ดีกว่าที่จะอยู่เฉย ๆ”

นางมัลลิสยิ้ม รู้สึกพอใจในความขยันและคำพูดซื่อ ๆ ตรงไปตรงมาของอุดม จึง
 ทักทายอุดมด้วยความเอ็นดูถึงเรื่องราวต่าง ๆ เช่น ชื่ออะไร อยู่ที่ไหน ทำงานอะไร
 และเก็บก้อนหินขายได้เงินวันละเท่าไร

“วันนี้เป็นวันแรกที่ผมออกขายก้อน
 หิน” อุดมตอบ “จนป่านนี้ผมยังขายไม่ได้
 เลยสักก้อนเดียว ผมเกรงว่าวันนี้ผมคง
 ขายไม่ได้ เพราะได้ถามคนอื่นแล้วก็ไม่มีใครต้องการ”

นางมัลลิสได้ฟังเช่นนั้นก็รู้สึกสงสาร
 จึงพูดว่า “มาใกล้ๆ ทางนี้ซิ ส่งมาให้ฉันดูที่
 ฉันจะรับซื้อไว้ทั้งหมด”

เมื่อนางมัลลิสเทก้อนหินออกกองไว้
 บนโต๊ะแล้ว ก็เอารับตรใบละหนึ่งบาท
 สองใบใส่ลงแทนที่ในตะกร้านั้น อุดมมองดู
 ด้วยความรู้สึกขบขัน

“ขอบพระคุณครับ” อุดมพูดแล้วยกมือไหว้ด้วยความอ่อนน้อม “ถ้าคุณป้าต้องการอีกฟຸ່ງนี้ผมจะนำมาให้คุณป้าเลือก”

“ตามใจ” หญิงผู้ใจดีพูด “แต่ฉันไม่รับรองนะว่าฟຸ່ງนี้ฉันจะให้เธอถึงสองบาท*”

“เท่าที่คุณป้าได้ซื้อไว้ถึงสองบาทนั้น นับว่าได้กรุณาผมมากอยู่แล้ว ไม่เช่นนั้นผมอาจขายไม่ได้เลยสักสตางค์เดียว ฟຸ່ງนี้ผมจะคัดหินสีสวยๆ และแปลกกว่าที่นำมาในวันนี้มาให้คุณป้าชม ถึงคุณป้าจะไม่ซื้อก็ไม่เป็นไรหรอกครับ”

นางมัลลิสได้ฟังก็รู้สึกแปลกใจ ที่อุดมมีมรรยาทผิดกับเด็กอื่นๆ มีความพยายามเอาใจใส่ท่ามาหากินตั้งแต่เด็ก และรู้จักเอาใจผู้ใหญ่ทำให้เขาอยากรู้ความเป็นอยู่ทางบ้านของอุดมมากขึ้น จึงถามว่า

“ทำไมเธอจึงต้องมาขายก้อนหินเล่า ไม่ไปเรียนหนังสือหรือ”

“ผมลาออกจากโรงเรียนตั้งแต่พ่อตาย” อุดมตอบ “แล้วช่วยแม่ทำงาน แม่ยากจนมาก แต่เรายังมีมืออยู่ตัวหนึ่ง เดิมเป็นมือของพ่อ มันยังใช้การได้ดี ผมรักมันมาก แต่ไม่ช้าแม่ก็ต้องขายมัน เพื่อเอาเงินไปเสียค่าเช่าที่ดิน ซึ่งติดค้างอยู่ แม่ไม่รู้ว่าจะหาเงินที่ไหนไปให้แก่เจ้าของที่ได้ตามกำหนด ผมจึงต้องมาขายก้อนหิน รวบรวมสตางค์ไว้วันละเล็กละน้อย เพื่อช่วยแม่เสียค่าเช่าให้ได้ มิฉะนั้นเจ้าลอยก็จะไม่ได้อยู่กับผมอีก”

นางมัลลิจำถามด้วยความสงสัย “ค่าเช่าที่ติดค้างอยู่เป็นเงินกี่บาท”

“รวมเป็นเงินสิบห้าบาท ผมไม่แน่ใจเลยว่า จะหาเงินได้ครบทันเวลา เพราะอีกไม่กี่วันก็จะถึงกำหนดอยู่แล้ว แต่ผมจะพยายามจนเต็มที่”

นางมัลลิจำถามด้วยความพอใจ “เธอเป็นเด็กดี มีความกตัญญูและมีความพยายามมาก ฉันจะช่วยหาเงินให้ทำ จะได้มีเงินไปเสียค่าเช่าที่ งานเก็บก้อนหินขายมีรายได้ไม่แน่นอน บางวันก็ขายไม่ได้เลย ฟຸ່ງนี้เข้างมมาทำงานที่นี่ คนทำสวนของฉันจะมอบงานถางหญ้าพรวันคืนให้ ฉันจะให้ค่าแรงวันละสามสิบสตางค์* เธอต้องมาที่บ้านฉันแต่เช้าก่อน ๗.๐๐ นาฬิกา”

อุดมกล่าวรับคำและขอบใจนางมัลลิส แล้วลาออกจากบ้านไปด้วยความดีใจ

---

* ค่าของเงินสูงกว่าปัจจุบันมาก

บทที่ ๔ น้ำพิกน้ำแรง

ขณะนั้นเป็นเวลาจวนค่ำแล้ว อุดมร้อนใจใคร่จะกลับให้ถึงบ้านเร็ว ๆ เพื่อให้
อาหารแก่เจ้าลอยลม แต่พอนึกถึงที่ได้รับปากไว้กับนายเพียรว่า เขาจะนำเงินที่ขาย
ก้อนหินได้ไปให้ครึ่งหนึ่ง อุดมจึงตรงไปหานายเพียรก่อน

นายเพียรเพิ่งกลับจากทำงานมาถึงบ้าน เขารู้สึกประหลาดใจมาก เมื่ออุดมส่ง
ธนบัตรหนึ่งบาทให้เขา และพูดว่า “ดูซีน้ำ ผมขายก้อนหินได้ถึงสองบาท นี่เป็น
ส่วนแบ่งของน้ำ รับไปซี” แล้วอุดมก็เล่าเรื่องราวให้ฟัง

“อย่าเลย หลานชาย” นายเพียรค้ำมือทราบเรื่องตลอดแล้ว “ฉันไม่รับส่วนแบ่ง
ไว้ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินที่ขายมาได้ดอก เพราะเงินจำนวนนี้ ผู้ซื้อตั้งใจให้หลาน
โดยเฉพาะ ฉันคิดว่าจะขายได้เพียง ๕๐ สตางค์ เท่านั้นเป็นอย่างมาก และครึ่งหนึ่งของ
๕๐ สตางค์ ก็คือ ๒๕ สตางค์ ฉันจะรับไว้เท่านั้นแหละ”

นายเพียรล้วงกระเป๋ าหยิบสตางค์สิบและสตางค์ห้า ออกมานับรวมกันได้เจ็ด-
สิบห้าสตางค์ แล้วส่งให้อุดม และรับธนบัตรหนึ่งบาทไปเก็บไว้ เขาหยิบเหรียญสลึงขึ้น
มาอันหนึ่ง ซึ่งมีรูเล็ก ๆ เจาะไว้ที่ใกล้ขอบ นายเพียรส่งเหรียญนั้นให้อุดมและพูดว่า
“นี่นะหลานชาย เอาเหรียญกันถุงอันนี้ไปรักษาไว้ด้วย ฉันเก็บไว้หลายปีแล้ว ขอให้
หลานชายมีโชคดีตลอดไปเถิด”

---

* เงิน ๕ สตางค์ เป็นเงินเหรียญอันเล็ก ๆ สมัยก่อนนับว่ามีค่า ใช้ซื้อของได้มากกว่าในปัจจุบัน

อุดมยกมือไหว้ กล่าวคำ
 ขอบใจและรับเหรียญสลึงนั้นมาใส่
 กระเป๋า แล้วเขาก็ลานายเพียร
 รีบวิ่งกลับบ้าน พอถึงบ้าน อุดม
 ก็รีบให้อาหารเจ้าลอยลม เขาลูบ
 หัวตบคอเล่นกับมันอยู่ครู่หนึ่ง
 แล้วจึงไปอาบน้ำ อุดมบอกนาง
 ถมยว่าเขาทำงานทำได้แล้ว และ
 เขาจะต้องออกจากบ้านไปทำงาน
 แต่เช้าทุกวัน นางถมยปลื้มใจใน
 ความขยันขันแข็งของลูกชายมาก
 ได้ตักเตือนสั่งสอนอุดมในเรื่องการ
 งานและกิริยาวาจาอยู่ครู่หนึ่ง จึง
 บอกให้เข้านอน พอเช้าตรู่อุดมลุก
 ขึ้น กระวีกระวาดแต่งตัวและทำ
 อาหารกิน แล้วเขาก็ออกจากบ้าน
 ด้วยอารมณ์ชื่นบาน เพื่อไปทำงาน
 ที่บ้านนางมัลลี

อุดมทำงานได้ส่วนแล้ว ในเวลาบ่ายนางมัลลียออกมายืนดูอุดมทำงานทุกวัน บ่ายวันหนึ่ง นางมัลลียถามคนทำสวนว่า “เด็กคนนี้ทำงานแข็งแรงดีหรือ เด็กอายุเท่านี้ ควรทำงานได้ในวันหนึ่งๆ สักเพียงใด”

คนทำสวนเขาจอบขีดกันเขตให้ดูบนพื้นดิน

นางมัลลียพูดกับอุดมว่า “ถ้าเช่นนั้น อุดมจงทำงานให้ได้เพียงเท่านั้นทุกๆ วัน ก็แล้วกัน คนทำสวนเขาจะกะเขตให้ หลังจากเมื่อทำเสร็จแล้ว อุดมจะไปทำอะไร าก็ได้ตามใจชอบ

อุดมดีใจมากที่ได้รับโอกาสเช่นนั้น ในวันรุ่งขึ้น เขาทำงานเสร็จแต่เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ฉะนั้นเวลาที่เหลือในตอนบ่ายจึงเป็นเวลาของเขาเอง เขาจะทำอะไรก็ได้

อุดมเป็นเด็กที่ชอบเล่นสนุกเหมือนกับเด็กอื่นๆ แต่เขามีได้เล่นพรว้าเพื่อ เขาเล่นในเวลาว่างงานเท่านั้น และเล่นแต่การเล่นชนิดที่เป็นประโยชน์ คือ การออกกำลังกาย การเล่นที่ต้องใช้ไหวพริบ และการตกลงใจฉับพลัน ถ้าว่างงานในตอนค่ำ ซึ่งเลยเวลาเล่นไปแล้ว อุดมมักเอาหนังสือเก่าๆ ของพ่อมาอ่านดูเสมอ บางทีเขาก็ยืมหนังสือจากเพื่อน อุดมอ่านหนังสือแทบทุกชนิด แม้แต่กระดาษหนังสือพิมพ์เก่าๆ ที่ใช้ห่อของ เขาก็เก็บมาอ่าน ดังนั้นอุดมจึงเป็นเด็กที่แข็งแรง สุขภาพ ฉลาด มีไหวพริบดี และมีความรู้ดีกว่าเด็กอื่นๆ รุ่นเดียวกันหลายคนในตำบลนั้น

บ่ายวันหนึ่งเมื่อเสร็จงานแล้ว
อุดมก็รีบกลับบ้านให้อาหารเจ้าลอยลม
และเก็บสตางค์ค่าแรงรายวันไว้แล้ววิ่ง
ไปยังลานวัดข้างบ้าน ซึ่งเป็นที่ชุมนุม
เล่นหัวของเด็กๆ ในตำบลนั้น อุดมแ
เห็นชะลอ “หลังยาว” อยู่ในหมู่เด็ก ณ
ที่นั่นด้วย เด็ก ๆ ชวนกันเล่นตีจับบ้าง
ตะกร้อบ้าง อย่างร่าเริงสนุกสนาน แต่
ชะลอ นั้นมิได้เข้าร่วมวงเล่นกับเพื่อนๆ
ได้แต่นั่งฟังต้นไม้ มองเหม่ออย่างคนใจ
ลอย

อุดมเข้าร่วมวงเล่นตีจับกับพวกเด็ก ๆ
ที่เล่นอยู่ก่อน เขาเป็นเด็กแข็งแรงและ
ว่องไวที่สุดในพวกนั้น เมื่อเล่นจนเหนื่อย
แล้ว อุดมก็นั่งลงพักอยู่ใกล้ ๆ ชะลอซึ่ง
ยังคงนั่งเหยียดขามองเหม่ออยู่

“ทำไมไม่เล่นกับเขาละ ชะลอ”

อุดมถาม

“ฉันเพลียเหลือเกิน” ชะลอตอบ

“ไปทำอะไรมา”

“เปล่า อยู่เฉย ๆ ก็เพลีย ยาย
ฉันบอกว่า ฉันไม่สบาย และฉันต้องทำ
อะไรเสียบ้าง”

“ดีละ มาวิ่งแข่งกันเถิด วิ่งเสีย
สักพักก็จะทำให้กระปรี้กระเปร่าขึ้นมาก
ทีเดียว มาซิ”

* การเล่นของเด็กที่ไล่จับกันและร้องเสียงดีไปด้วย

“อย่าเลย ฉันวิ่งไม่ไหวจริง ๆ
อุตมก็รู้อยู่แล้วว่า ฉันมีเวลาเล่นได้ทั้งวัน
ถ้าฉันอยากเล่น ดังนั้นฉันจึงไม่ชอบเล่น
เหมือนอุตม อุตมเองก็มีเวลาเล่นเพียง
วันละชั่วโมงเดียวเท่านั้น”

“นั่นแหละยิ่งร้ายใหญ่ มาเถื่อนำ
ฉันหายเกลี้ยงแล้ว เรามาเล่นตะกร้อกัน
ไหมล่ะ”

“ใช่ ฉันบอกแล้วว่าฉันเล่นไม่ไหว ฉันรู้สึกเพลียราวกับว่าได้ทำงานหนักมาตลอดวันแล้วทีเดียว”

“ยิ่งกว่านั้นสักสิบเท่าละกระมัง เพราะฉันเองได้ทำงานหนักมาแล้วตลอดวัน ดูซิ เห็นไหมล่ะ” อุดมเดินห้อยแอ้ง ๆ ใหญ่ “ฉันยังไม่เพลียเลย เป็นแต่หอบนิดหน่อยเท่านั้น”

ชะลอหาวหาวอด แล้วควักสตางค์ออกจากกระเป๋าทางเกงเต็มกำมือพูดว่า “เห็นไหมวันนี้ฉันได้สตางค์มาจากพ่อเท่าไร ฉันได้มากเท่านี้ ก็เพราะฉันขยันในโอกาสเหมาะคือเวลาที่พ่อดื่มเหล้าเข้าไปแล้วสองสามแก้ว ดูซิ ห้า-สิบ-สิบห้า-ทั้งหมดถึงสี่สิบสตางค์”

“อย่างไรก็ไม่รู้ได้ เพราะชะลอเองมีถึงสี่สิบสตางค์ แต่ฉันก็ไม่เห็นว่าชะลอจะเป็นสุขขึ้นบานอย่างไรเลย”

“นั่นมันไม่สำคัญดอก ฉันคิดว่าที่อุดมพูดตั้งนั้น ก็เพราะอุดมไม่เคยมีสตางค์มากอย่างนี้ อุดมคงไม่รู้สิกรอกว่า การที่มีสตางค์ถึงสี่สิบสตางค์เป็นอย่างไร”

“ชะลอเข้าใจผิดไปแล้ว เพราะเวลานี้ฉันมีมากกว่าสี่สิบเสียอีก ฉันมี เตี้ยคิดดูก่อน ข่ายก่อนหินได้หนึ่งบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์ ทำงานห้าวัน ได้วันละสามสิบ เป็นหนึ่งบาทห้าสิบ รวมทั้งหมดเป็นสามบาทยี่สิบห้าสตางค์ และมีเหรียญกันตึงอีกอันหนึ่งด้วย”

“อุดมไม่มีถึงเพียงนั้นหรอกนะ เอามาให้ฉันดูก่อน ฉันจึงจะเชื่อ”

“ตามฉันมาซิ ไม่ช้าชะลอก็คงต้องเชื่อฉัน มาซิ”

“ไปไกลไหม” ชะลอถาม เขยียดแขน เขยียดขา บิดตัว แล้วลุกขึ้นเดินตาม อุดมไปจนถึงคอกเจ้าลอยลม อุดมหยิบกระป๋องใส่สตางค์ ซึ่งเขาซ่อนไว้ มาเทสตางค์ออกนับให้ดู

“ไปได้มาจากที่ไหนกันนี่ พุดจริง ๆ นะ” ชะลอซักถามด้วยความสงสัย

“จริง ๆ ซินะ ฉันหามาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงของตัวเอง”

“น้ำพักน้ำแรง เออ ฉันเองก็อยากทำงาน แต่เตี้ยนี่อากาศมันช่างร้อนเสียเหลือเกิน ยิ่งกว่านั้น ยายฉันยังบอกว่า ฉันไม่แข็งแรงพอที่จะทำงานหนักอีกด้วย แหมตั้งสามบาทสี่สิบ แล้วอุดมจะเอาไปทำอะไรบ้างล่ะ”

“อย่าเพิ่งรู้เลย”

“ฉันพอจะเดาได้ตอก ฉันรู้ว่า ฉันจะเอาเงินรายนี้ไปทำอะไร ถ้าเป็นเงินของฉัน
ก่อนอื่น ฉันจะเอาไปซื้อขนมหวาน ๆ เช่นขนมฝั่่งและกลีบลำดวน ไว้กินแยะ ๆ แล้ว
จะซื้อถ้วยสังคั้วไว้กินให้อร่อยทีเดียว”

“ฉันจะไม่ซื้ออะไรตามที่ชะลอพูดเลย”

“ถ้าเช่นนั้น จะเอาเงินไปทำอะไร”

“ฉันรู้ซึ่ ว่าฉันควรรใช้เงินของฉันอย่างไร ฉันบอกแล้วว่าอย่าเพิ่งรู้ก็เฉย ๆ ไว้ก่อน
เถอะ ฉันจะไม่บอกให้ใครรู้เลย มาเถอะกลับไปเล่นกันอีก”

ชะลอเดินตามอุตมกลับไป ความคิดของชะลอเต็มไปด้วยความอยากรู้อยากเห็น
บัดนี้เขาไม่รู้สึ่กขึ้นบานและอึดใจ ในจำนวนเงินสี่สิบสตางค์ของเขาเลย “ถ้าเรามีเงิน
ถึงสามบาทสลึง” ชะลอคิด “เราคงเป็นสุขแน่ ๆ ที่เดียว”

บทที่ ๕

ทางเสื่อม

วันรุ่งขึ้น อุดมตื่นก่อน ๖.๐๐ นาฬิกา และออกจากบ้านไปทำงานตามเคย ส่วน “ชะลอ หลังยาว” ก็เที่ยวเตร่ไปเตร่มา โดยไม่รู้จะทำอะไร

ในช่วงเวลาเพียงสองวันแรกชะลอใช้สตางค์สี่สิบสตางค์ของเขาซื้อขนม และถ้วยสัง
จนเกือบหมด ขณะที่ของกินเหล่านี้อย่างไม่หมด ชะลอรู้สึกว่ พวกเพื่อนๆ ช่างเอาใจใส่
ต้อนรับ รุมหน้า รุมหลังเขาเสียจริง ๆ แต่พอรุ่งขึ้น เมื่อใช้สตางค์ห้าอันสุดท้ายไปแล้ว
เพื่อนก็หายไปหมด อยากกินถ้วยสังอีก แต่ก็ไม่มีสตางค์ซื้อกิน เขาจึงรีบกลับบ้าน
เพื่อขอสตางค์พ่อ

เมื่อมาถึงบ้าน ชะลอได้ยินเสียงนายชุมกำลังบ่นเอ็ดตะโรอยู่ ที่แรกชะลอคิดว่า
พ่อกำลังเมา เมื่อเขาโผล่เข้าไปในครัวแล้ว จึงเห็นว่าพ่อของเขามีได้เมา แต่กำลัง
โกรธมาก

พอนายชุมเห็นชะลอ ก็ร้องว่า “เจ้าหลังยาวเจ้า
เด็กซี้เกียจ ดูซิว่าความซี้เกียจของแกนั้นให้ผลอย่างไรบ้าง
ตุนั้นซี้ บอกว่าให้ดู”

ชะลอตะลึงอยู่ครู่หนึ่ง

พอรู้สึกตัวก็รีบเหลียวดูไปทางมือพ้อซี้โดยเร็ว เมื่อ
เห็นว่าอะไรเป็นอะไรแล้วก็ตกใจ และรู้สึกเสียใจใน
ความผิดของตนขึ้นมาทันที ที่มุมห้องครัวมีขวดมากกว่า
๑๒ ใบ แตกเรียงรายกันอยู่ น้ำปลาไหลนองไปทั่วพื้น
ส่งกลิ่นเหม็นคลุ้งไปทั่วห้อง

“ฉันบอกให้แกเอาขวดเหล่านี้ออกไป
ล้างตั้งแต่เมื่อวานนี้แล้วไม่ใช่หรือ ฉันบอกหรือ
เปล่าว่าให้รีบทำอย่า怠ส เพราะนางแค้นมัน
ซุกซนเวลามันไล่หนู มันจะโดนขวดแตกหมด
ทั้งต้องเอาส่งเขาวุ่นนี้ด้วยว่าอย่างไรเจ้าหลังยาว
ฉันบอกแกหรือเปล่า”

ชะลอยกมือขึ้นเกาหัว แล้วตอบอ้อมแอ้ม
ว่า “บอกจะ พ้อ”

โรงแรม

“แล้วทำไมถึงไม่ทำ” นายชุมพูดต่อไปด้วยความโกรธที่ต้องเสียงานและเสียของ “ยังยืนเช่อยู่ทำไมอีกล่ะ กระดิกกระเดี้ยไม่ไหวแล้วหรือ มา มา ฉันจะช่วยให้แกเคลื่อนไหวได้เอง” นายชุมพูดแล้วก็รีเข้าไปจับไหล่ชะลอ เขาย่ำอย่างแรง จนกระทั่งชะลอเซไปเซมา

“วันหนึ่ง ๆ แกมีงานการอะไรที่ต้องคิดต้องทำบ้าง ไม่ว่างทั้งวันทั้งคืนเที่ยวหรือ จึงไม่มีเวลาทำตามฉันสั่ง แกนี่เอาดีอะไรไม่ได้สักอย่าง ได้แต่เป็นเจ้าชู้เกียจหลังยาวเท่านั้น” นายชุมพูดแล้วก็ผลักชะลอออกห่างชะลอเห็นว่าไม่เป็นโอกาสเหมาะที่จะขอสตางค์ จึงเลี้ยวออกไปนอกบ้านอีก

ในวันต่อมา เมื่อชะลอผ่านร้านขายขนม ก็นึกอยากกินถ้วยยิ่งกว่าเดิมกว่าทุกครั้ง เขาจึงกลับบ้าน และหวังว่าจะได้พบพ่อของเขาอารมณ์ดี แต่นายชุมยังคงนึกถึงเรื่องน้ำปลาอยู่ไม่วาย พ่อชะลอเข้าไปพูดว่า “พ่อขอสตางค์สักห้าสตางค์เถอะ” นายชุมก็พูดออกมาดัง ๆ ด้วยความโกรธว่า “ตั้งแต่นี้ต่อไป ฉันจะไม่ให้แก่อีกเลย แม้แต่สตางค์เดียว ถ้าแกอยากได้สตางค์ ก็ไปทำงานหาเงินเอาเอง ฉันทนความเกียจคร้านของแกไม่ไหวแล้ว”

ชะลอได้ยินเช่นนั้นก็เสียใจ ร้องไห้ น้ำตาไหลพราก เขาเดินออกจากบ้านไปนั่งอยู่ข้างบ่อน้ำ แล้วร้องไห้เรื่อยไปจนร้องไม่ออก เมื่อน้ำตาแห้งไปเองแล้ว เขาก็เอามือล้วงกระเป๋ากางเกง ควักลิ้นกระเป๋าดึงกลับออกมาข้างนอกเพื่อตรวจดูว่าจะมีอะไรหลงติดอยู่บ้าง เขาพบสตางค์อันหนึ่งซอกอยู่ที่มุมลิ้นกระเป๋าช้างขาว ก็ดีใจมาก ก่ำสตางค์อันเดียวนั้นไว้แน่นและเดินตรงไปที่ร้านขายผลไม้

หญิงเจ้าของร้านผลไม้กำลังพูดอยู่กับลูกค้าคนหนึ่ง ชะลอจึงยืนคอยขณะที่เขากำลังคอยอยู่ชะลอได้ยินเสียงพูดและหัวเราะดังลั่นอย่างสนุกสนานจากที่ชุมนุมใกล้เคียงร้านขายผลไม้ นั่น อยู่ติดกับประตูหน้าโรงแรมแห่งหนึ่ง ชะลอมองไปเห็นเด็กรับใช้สองคนในโรงแรมนั้นกำลังเล่นโยนหัวโยนก้อยกันอยู่

“ที่แรกกันมีสตางค์เดียวเท่านั้น เดียวนี้กันมีถึงสิบสตางค์แล้ว” เด็กคนเล็กที่ซื้อแกนพูดด้วยความดีใจ พลังเขย่ำสตางค์ในอุ้งมือ

ชะลอขยับตัวเมื่อได้ยินเสียงสตางค์กระทบกัน เขาคิดว่า “ถ้าเราเริ่มต้นเล่นด้วยสตางค์เดียว เราก็จะได้ถึงสิบสตางค์อย่างเด็กคนนั้นเป็นแน่ การเล่นโยนหัวโยนก้อยคงสนุกและง่ายกว่าทำงานเป็นไหน ๆ”

ชะลอเดินเข้าไปหาเด็กสองคนนั้น ส่งสตางค์ให้ และบอกความประสงค์ว่าจะขอเล่นด้วย แก่นรับสตางค์มา และจ้องดูหน้าชะลอร้องถามว่า “หัวหรือก้อย” แล้วโยนสตางค์ขึ้นไป

“หัว” ชะลอตอบ และสตางค์ก็ตกลงมา หายข้างหัวขึ้นจริงๆ

ชะลอได้สตางค์เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งสตางค์

รู้สึกประหลาดใจในความสมหวังของเขา และลุกขึ้นทันที เพื่อออกไปซื้อขนมกิน แต่แก่นจูดเขาไว้ และชวนให้เล่นต่อไปอีก

ชะลอเล่นต่อไปอีก บังเอิญมือขึ้น และได้สตางค์ถึงหกสตางค์ เขาจึงบอกเลิก

แก่นบ่นอุบอุบและพูดว่า เขาจะต้องเล่นแก้ตัวให้ได้ในคราวหน้า ส่วนชะลอก็ออกเดินไปซื้อถัวยี่สงค์ตัวกิน

ชะลอคิดในใจว่า “เล่นโยนหัวโยนก้อยนี่ดีจริง ๆ คราวต่อไป ถ้าเราอยากได้สตางค์ ไม่ต้องร้อพ่อละ”

ชะลอกลับไปที่หน้าโรงแรมนั้นอีก และนั่งลงกินถัวยี่สงอยู่ใกล้ๆ เด็กรับใช้สองคนนั้น ซึ่งยังคงเล่นกันอยู่ต่อไป เขาได้ยินเด็กสองคนนั้นพูดกันอย่างชัดเจน

ในตอนแรก เสียงที่เด็กสองคน สบตาสบายพล่อย ๆ และได้เถียงกันด้วยคำหยาบคาย ทำให้ชะลอรู้สึกตื่นเต้นและเกร็งเครียดมาก เพราะแม้ว่าชะลอเป็นเด็กเกียจคร้าน เขาก็ยังมีเคยคบหาสมาคมกับเด็กเลวอย่างเด็กรับใช้สองคนนั้นเลย แต่เมื่อชะลอนั่งฟังไปนานๆ เข้า คำสบตาสบายและคำหยาบต่างๆ ก็ค่อยชินหูเข้าทุกที ชะลอจึงเริ่มเอาใจใส่ในการเล่นเข้าหยาบและคำหยาบของเด็กทั้งสองยิ่งขึ้น

ต่อมาไม่กี่วัน ชะลอก็รู้สึกชอบเด็กสองคนนั้น และมาเข้าร่วมวงเล่นบนทางเท้าหน้าโรงแรมเสมอ ชะลอรู้สึกว่าการคบหาจากการอ่อนเพลียซึ่งเนื่องจากไม่เคยออกกำลังกาย กำลังไปได้บ้าง เขามาเล่นที่หน้าโรงแรมทุกวัน บางทีเขานั่งอยู่ข้างประตูโรงแรม เพลินอยู่กับการพนันของเด็กทั้งสอง เขาปล่อยให้หมดไปวันหนึ่ง ๆ โดยไร้ประโยชน์

ในไม่ช้าการพนัน เล่ห์เหลี่ยมการโก่ง การโกหก และการสบตาสบาย ก็กลายเป็นของธรรมดาสำหรับชะลอ ชะลอเริ่มย่างเข้าใกล้ทางเสื่อมเข้าไปอีก คือ ยอมตนเป็นเพื่อนสนิทกับเด็กเลว ๆ เช่นนั้น

บทที่ ๖

ทางก้าวหน้า

วันหนึ่ง เมื่ออุตมทำงานประจำวันที่เขาได้รับมอบเสร็จแล้ว คนทำสวนขอให้เขาอยู่ต่อไปอีกสักครู เพื่อช่วยกันยกกระถางต้นไม้เข้าไปไว้ในห้องรับแขก

อุตมเป็นเด็กมีนิสัยเอื้อเฟื้อ ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ขณะที่เขากำลังยกกระถางไม้ดอกกระถางหนึ่ง เดินผ่านห้องกลางจะเข้าประตูห้องรับแขก ก็พอดีนางมัลลิสเดินสวนออกมา

“ดูซิ เธอทำพื้นสกปรกหมดแล้ว ทำไมไม่เช็ดเท้าเสียก่อน”

อุตมเหลียวมองหาที่เช็ดเท้า แต่ก็ไม่แลเห็น

“อ้าว ฉันลืมไปเสียแล้ว ฉันไม่น่าจะตำหนิเธอเลย เพราะเธอเช็ดเท้ายังไม่มี” นางมัลลิสรีบพูดขึ้น เมื่อรู้สึกว่าการตำหนิไม่น่าจะถูกตำหนิเช่นนั้น

คนทำสวนพูดว่า “เธอเช็ดเท้า ซึ่งคุณนายสั่งซื้อไปนานแล้วนั้น ยังไม่มีคนเอามาส่งเลย เขาอาจลืมเสียแล้วก็ได้อ”

“ช่างเหลวไหลเสียจริง ๆ ฉันอยากพบคนทำเสื้อเหลือเกิน จะได้จ้างทำให้ทันใจ ถึงจะทำได้ดี จะดีหรือเลว สวยหรือไม่สวยก็ไม่เป็นไร ให้พอใช้ได้ก็แล้วกัน”

ขณะนั้นอุตมกำลังก้มเข็ดรอยเท้าที่เขาได้ทำเปื้อนไว้บนพื้น พอเขาได้ยินนางมัลลิสพูดดังนั้น ก็คิดว่า เขาจะลองทำเสื้อเช็ดเท้าขึ้นเองสักผืนหนึ่ง

อุตมครุ่นคิดถึงวิธีการที่จะทำเสื้อเช็ดเท้าไปตลอดทางที่เขาเดินกลับบ้าน ถ้าเขาทำเสื้อได้สำเร็จสักผืนหนึ่ง ก็จะทำให้เขาภูมิใจมาก อุตมไม่เคยหย่อนความมานะ และความขยันขันแข็งเลย เขาคิดว่า ถ้าเขาหาวิธีเอาฟางข้าวมาพันเป็นเกลียว แล้วขดเข้าให้เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเย็บต่อกันหลาย ๆ แผ่น จนมีขนาดเท่าที่เช็ดเท้า ก็อาจใช้เป็นที่เช็ดเท้าได้ดี

อุดมนึกได้ว่า ที่นาใกล้บ้านมีกองฟางอยู่หลายกอง จึงคิดจะไปขอฟางจากชาวนา เพื่อลองทำเสื้อเชิดเท้าดูบ้าง ขณะนั้นเวลาเพิ่ง ๑๖.๐๐ นาฬิกาเศษเท่านั้น

อุดมกะว่าก่อนค่ำ เขามีเวลาพอที่จะให้อาหารเจ้าลอยลม และไปหาชาวนาได้ อุดมได้ฟางมามากพอกับความต้องการ เขาพยายามพันฟางข้าวให้เป็นเกลียว จนนิ้วมือของเขาเจ็บระบมไปหมด แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะขัดเข้าให้เป็นเสื้อเชิดเท้าได้เลย

อุดมคิดจะโยนฟางทิ้งเสียหลายครั้ง และคิดจะเลิกความพยายาม แต่เมื่อเขาคิดดูรอบคอบแล้ว เขาก็ตอนทนและมานะทำต่อไปอีก

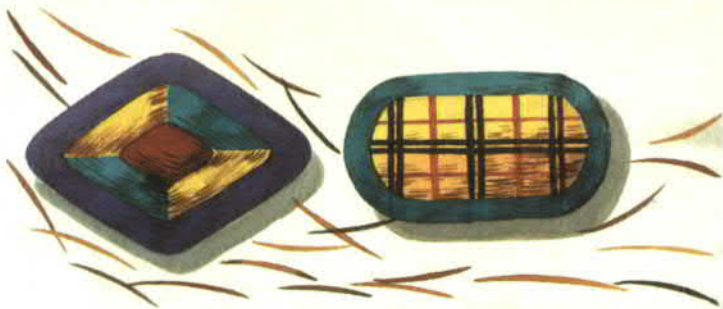
คืนแรก อุดมพยายามทำที่เชิดเท้าอยู่ถึงสองชั่วโมง จึงเข้านอน ในวันต่อมา เขาใช้เวลาซึ่งเคยออกวิ่งเล่นกับเพื่อนและเวลาพักผ่อนก่อนนอน มานั่งทำเสื้อเชิดเท้าอีก รวมเวลาที่เขาพยายามแต่แรกจนบัดนี้ ถึงห้าชั่วโมงแล้วก็ยังมีได้รับผล

อุดมมานะทำต่อไป ในชั่วโมงที่หก ความพยายามก็ให้ผลสมความปรารถนา เขาเอาฟางที่พันได้ ขดเป็นแผ่นสี่เหลี่ยม แล้วเย็บต่อกันหลาย ๆ แผ่น จนกระทั่งทำสำเร็จเป็นที่เชิดเท้าได้ผืนหนึ่ง

อุดมรู้สึกภูมิใจและอึ้งใจมาก จนถึงกับลุกขึ้นร้องเพลง ผิวปากโดยมิได้ตั้งใจ แล้วฉวยเสื้อเชิดเท้าวิ่งไปอวดแม่ นางถมยาก็พลอยดีใจด้วย

ในวันรุ่งขึ้นขณะที่อุดมถือเสื้อเชิดเท้าไปให้นางมัลลินั้น อุดมรู้สึกอึ้งอ้อมใจเป็นพิเศษ

เมื่อนางมัลลิได้เห็นเสื้อเชิดเท้า และรู้ว่าใครเป็นคนทำแล้ว ก็ประหลาดใจมาก และกล่าวคำชมเชยความอดสาหัสของอุดม อุดมรู้สึกปลื้มใจยิ่งนัก ครั้นแล้วนางมัลลิก็กถามว่าอุดมจะคิดราคาเสื้อเชิดเท้าผืนนั้นเป็นเงินเท่าไร

“ผมไม่คิดราคาดอกครับ” อุดมตอบ “ผมทำมาให้เพราะทราบว่าคุณป้ากำลังต้องการใช้ ผมไม่ได้ทำมาขาย ผมเอาเวลาเล่นของผมทำเสื้อผืนนี้ และรู้สึกยินดีมากที่คุณป้าชอบ”

หญิงใจดีตอบ “ตั้งแต่นี้ต่อไป เธอไม่ต้องมาขายหญ้าในสวนของฉันอีก เพราะเธอสามารถทำงานที่ตึกว่านั้นได้แล้ว จึงไปทำเสื้อเชิ้ตเท้ามาให้มากที่สุดที่จะทำได้ แล้วนำมาให้ฉันในบ่ายวันอาทิตย์หน้า มีเวลาทำถึง ๖ วัน แล้วฉันจะจัดการขายให้”

วันรุ่งขึ้น อุดมไปขอฟางมาจากชาวบ้านอีก และลงมือทำที่เชิ้ตเท้าต่อไป ไม่ช้าก็ชำนาญ ทำได้ดีและเร็วขึ้น บัดนี้อุดมไม่รู้สึกลำบากยากใจ ในการทำเสื้อเชิ้ตเท้าเลย เขาทำได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว ดังนั้นในวันต่อ ๆ มา เขาจึงอาจทำได้วันละสี่ผืน ในชั่วเวลา ๖ วันนั้น เขาทำเสื้อเชิ้ตเท้าได้ถึง ๑๙ ผืน

อุดมทำผืนสุดท้ายเสร็จในคืนวันเสาร์ บ่ายวันรุ่งขึ้น เขาก็ขนไปที่บ้านนางมัลลี อุดมต้องขนไปสามเที่ยวจึงหมด เขานำเสื้อเชิ้ตเท้าทั้ง ๑๙ ผืน ไปกองรวมไว้ในห้องกลางแล้วยืนอยู่ข้างๆ ด้วยความอึ้งใจ เพื่อกอยนายหญิงผู้ใจดีของเขา

ครู่หนึ่ง นางมัลลีและหญิงชายอีกหลายคน ก็เดินออกจากห้องรับแขกเข้ามาในห้องกลาง วันนั้นเป็นวันที่นางมัลลีอายุครบ ๓ รอบ นางมัลลีจึงได้เชิญญาติ และมิตรมาร่วมรับประทานอาหารเป็นการฉลอง

เมื่อนางมัลลีเห็นอุดม ก็พูดว่า “นี่คือเด็กคนที่ฉันเล่าให้ฟังเมื่อสักครู่นี้ เสื้อเชิ้ตเท้าที่กองอยู่โน้น เขาทำเองทั้งนั้น”

อุดมถอยออกห่างกองเสื้อด้วยท่าทางสุภาพเรียบร้อย เพื่อหลีกเลี่ยงให้ทุก ๆ คนชมเสื้อของเขาได้สะดวก หลังจากนั้นนางมัลลีก็เรียกอุดมเข้าไปในห้องนั้นอีก อุดมหน้าตื่นเมื่อไม่เห็นเสื้อเชิ้ตเท้าของเขาเลยสักผืนเดียว

หญิงเจ้าบ้านยิ้มแล้วพูด “เธอแปลกใจอะไรหรือ”

“ผมแปลกใจเสียเช็ดเท้าหายไปไหนหมดเล่าครับ” อุดมกล่าว

“อย่างนั้นหรือ” นางมัลลิสพูด “กลับบ้านเสียก่อนเถิด เย็นมากแล้ว ป่านนี้เจ้าลอยลมคงคอยกินอาหาร”

อุดมก้าวเท้าไปหยิบหมวกของเขา ซึ่งได้วางไว้ข้างกองเสื่อเช็ดเท้า ทันใดนั้นเขาสังเกตเห็นว่าอะไรอยู่ในหมวก จึงก้มมองดูและเห็นว่าสิ่งที่อยู่ในหมวกของเขานั้นคือธนบัตรฉบับละหนึ่งบาท สดางค์สิบ และสดางค์ห้า ปั่นกันอยู่ ญาติและมิตรของนางมัลลิสซึ่งรับซื้อที่เช็ดเท้าของอุดมไปคนละผืน ได้ให้ค่าเสื่อผืนละห้าสิบสดางค์ เพราะเขาส่งสารอุดม อุดมทำเสื่อมาสิบเก้าผืน ดังนั้นจึงได้เงินถึงเก้าบาทห้าสิบสดางค์

“เงินค่าเสื้อทั้งสี่เส้นเก็บบาทห้าสิบสตางค์” นางมัลลิสพูดกับอุดม “รวมทั้งเงินส่วนแบ่งค่าขายก้อนหิน และค่าแรงทำสวน เป็นสิบสี่บาทยี่สิบสตางค์ เอานี่นะ ฉันเพิ่มให้เธออีกเจ็ดสิบห้าสตางค์ พอดีครบสิบห้าบาท ตามที่เธอต้องการแล้ว”

“สิบห้าบาท” อุดมพูดเสียงดังด้วยความดีใจจนน้ำตาคลอ เขาลืมตัว ร้องขึ้นว่า “สิบห้าบาท เจ้าลอยเอ๊ย แม่จ๋า”

ครั้นความตื่นเต้นค่อยสงบลงแล้ว อุดมรู้สึกว่ นางมัลลีนายหญิงผู้ใจดีของเขา แสดงความกรุณาและสนิทสนมกับเขามาก เขาจึงพูดว่า “ผมขอบคุณมาก โปรดกรุณาเรียนทุกๆ ท่าน ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อผมด้วย ผมไม่ทราบว่าจะแสดงความสำนึกบุญคุณของท่านได้อย่างไร”

“ขอบใจ เธอจะกลับก็ได้แล้ว” นางมัลลิสพูด “ฉันจะขอร้องเธอสักอย่างหนึ่งหวังว่าคงไม่ขัดข้อง ฉันจะไปหามารดาเธอสักครั้งหนึ่ง อยากเห็นมารดาของเธอดีใจในเมื่อเธอมอบเงินทั้งหมดให้”

อุดมตอบ “ไปพร้อมกับผมเดี๋ยวนี้ก็ได้ครับ”

“ไม่ไปเดี๋ยวนี้หรอก” นางมัลลิสตอบ แล้วหัวเราะ “ฉันจะไปเย็นพรุ่งนี้”

บทที่ ๗

คบคนพาล

อุดมเดินกลับบ้านด้วยความปลื้มใจ เขา
ลำบากใจมากที่จะต้องเก็บเรื่องนี้ไว้เป็นความลับ
และยังไม่บอกให้มารดาของเขาทราบ จนกว่า
จะถึงวันพรุ่งนี้ พอถึงบ้านเขาต้องแวะเข้าไป
ในคอกม้าก่อน เพื่อส่งความตื่นเต้น

“ลอยเอ๊ย พรุ่งนี้เจ้าไม่ต้องจากฉันไป
หรอก” อุดมพูดและเอามือลูบคอม้าตัวโปรด
ของเขาแล้วผละไปหยิบกระป๋องเก็บสตาจค์
ออกมาเหน็บรวมกับสตาจค์ที่ได้มาใหม่

ขณะที่อุดมกำลังนับสตาจค์อยู่ เขาได้ยิน
เสียงดังขึ้นที่ประตูคอกม้า เขาสะดุ้งชะงัก
ทันที เพราะเห็นใครคนหนึ่ง กำลังค่อย ๆ ติง
บานประตูแง้มออก ครูหนึ่งชะลอและเด็กใส่
เสื้อแดงซึ่งอุ้มไก่ตัวหนึ่งมาด้วย โผล่เข้ามาที่
ประตู

เมื่อเด็กทั้งสองเข้ามาถึงกลางคอก พอแลเห็นอุดม ซึ่งเจ้าลอยลมบินบังอยู่ที่ชะงัก ชะลอพูดตะกุกตะกักว่า “เรา เรา เรามา อ้า ฉัน หมายความว่า ฉันมา มา มา” แก่นซึ่งใส่เสื้อแดงต้อคำพูดของชะลออย่างรวดเร็ว “ตามแกดูว่า วันจันทร์นี่แกจะไปบ่อนชนไก่กับเราไหม ดูซิ เรามีไก่ชนอยู่ตัวหนึ่ง มันเก่งเหลือเกิน ชะลอบอกว่า แกเป็นเพื่อนสนิทของเขา ฉันจึงมาชวนไปด้วย”

เมื่อชะลอได้บินเพื่อนช่วยพูดต่อไปดังนั้นแล้วก็หายประหม่า จึงพยายามพูดชี้แจงถึงความสนุกสนานในการชนไก่ เพื่อสนับสนุนคำพูดของแก่นผู้เป็นเพื่อนใหม่ของเขา แต่อุดมได้จ้องมองหน้าเพื่อนใหม่ของชะลออย่างขมึงทึ่งด้วยความเกลียดชัง แล้วก็มองดูไก่และพูดเบา ๆ กับชะลอด้วยความสงสารว่า “และเธอก็ชอบไปยืนดูมันตาแตกหงอนฉีกด้วยหรือ”

“ฉันก็ยังไม่รู้” ชะลอตอบ “แต่ใครๆ พูดกันว่า การชนไก่เป็นกีฬาที่น่าดูมาก ฉันก็มีใจว่าจะมีใจโหดร้ายไปกว่าคนอื่น ๆ คอก ใครๆ ก็พากันไปดู ฉันก็ไม่มีอะไรทำ ดังนั้น ฉันจึงเห็นว่าควรไปดูกับเขาบ้าง”

“แต่ฉันมีงานอย่างอื่นที่จะต้องทำ” อุดมพูดแล้วก็หัวเราะ “ฉันไม่ไปละ”

“เราไปสนุกกันสักวันเถอะน่า จะเป็นอะไรไปนะ” ชะลอเข้าชี้ชวน

“อย่าเลย” อุดมตอบ “ฉันก็สนุกอยู่ทุก ๆ วันแล้ว”

“เออเนี่ยละ อุดม เงินที่หามาได้นะ จะเอาไปทำอะไร” ชะลอถาม

อุดมกระซิบตอบ “ฉันจะบอกทีหลัง และฉันเชื่อว่า เมื่อเธอได้ไปเห็นลูกตาไก่ทะเล้นออกมาแล้ว เธอคงไม่นึกสนุกเป็นแน่”

ชะลอถึงเลใจแล้วพูด “ถ้ามีอะไรที่อื่น ซึ่งจะทำให้ฉันพอใจละก็--”

“มาเถอะ” แก่นชวน “มาเถอะน่า” แล้วก็จุดชะลอออกห่างจากอุดม และมองดูอุดมด้วยความเคือง

เมื่อออกมาพ้นคอกมาแล้ว แก่นจึงพูดกับชะลอว่า “แกนี่เชื่อจริง ๆ เทียว พูดถึงเรื่องเงินทำไมนะ ในกระป๋องที่อุดมถือ ฉันเห็นมีธนบัตรเยะเทียว”

“จริง ๆ หรือนี้” ชะลอออกอุทาน

“ก็จริงนะซี แต่ทำไมแกจึงพูดตะกุกตะกักนักเล่า เมื่อเราแรกเข้าไปนะ”

“ฉันขายหน้าอุดมเขา”

“หนอย ขายหน้า แกไม่ต้องพูดถึงขายหน้าอีกต่อไป เพราะแกร่วมมือกับฉันแล้ว

และฉันก็จะไม่ยอมให้แกกลับใจด้วย แกเป็นหนี้ฉันมาทว่า แกจะต้องใช้ฉันภายในคืนนี้” แถ่นหยุดนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง แล้วจึงพูดต่อไปว่า “ฉันจะกลับไปเอาเงินของอุดมมาเอง”

ชะลอพูดว่า “ฉันยังไม่เคยนึกว่าจะขโมยใครเลย ยิ่งคนจน ๆ อย่างอุดมแล้วก็ไม่น่าไปเกี่ยวข้องกับเขาหรอก เขาอุตสาหกรรมทำงานด้วยความเหนื่อยยาก จึงหาเงินมาได้”

“เราไม่ได้ขโมยนี่นา เราขอยืมเขาไปชั่วคราวต่างหาก และถ้าไก่ของเราชนะ เราก็จะเอาเงินมาใช้คืนให้ เขาคงไม่ทันรู้ดอก”

ชะลอไม่ตอบว่าอะไร แล้วต่างคนต่างแยกกันไป ชะลอเองก็ยังคงคิดไม่ออกว่าตนเองควรจะทำอย่างไรต่อไป

เวลาตีสองในคืนวันนั้น ชะลอได้ยินเสียงเคาะที่หน้าต่าง เขารู้ว่าใครเป็นผู้เคาะ เพราะเขาจำได้ว่าเสียงที่เคาะนั้น เป็นสัญญาณที่รู้จักกันระหว่างเขากับเพื่อนสารเลวของเขา

ชะลอถึงกับตัวสั่น เมื่อนึกขึ้นมาได้ว่า เขาจะต้องไปทำอะไร เขานอนนิ่งเงียบ ซักผ้าห่มคลุมโปงอยู่ จนได้ยินเสียงเคาะที่หน้าต่างอีกครั้งหนึ่ง เขาจึงลุกขึ้นแต่งตัว และเปิดหน้าต่างออก

เพื่อนของเขากระซิบว่า “ไปหรือยังละ”

ชะลอไม่ตอบ แต่ป็นหน้าต่างออกเดินตามแถ่นไปเงียบ ๆ ครั้นเข้าไปถึงคอกเจ้าลอยลม ก็พอดิเมฆก้อนใหญ่ลอยมาบังดวงจันทร์ครึ่งซีกไว้ และทำให้มืดลง

“เรากลับกันเถอะ” ชะลอพูด “ยังไม่ถึงเวลาเลย”

“กลับไม่ได้เสียแล้ว” เพื่อนของชะลอตอบ แล้วเปิดประตูคอกม้าออก “มาจนถึงที่แล้วก็กลับทำไม” พูดแล้วก็ผลักชะลอเข้าไปในคอก

“หาพบหรือยัง ระวัธยายม้าตัวนั้นให้ดิ้นนะ” แถ่นเตือน ขณะที่ยอดูดันทาง “ได้แล้วหรือ ม้าทำอะไรอยู่ เร็ว ๆ เข้าเถอะ ได้ยินเสียงอะไรก็ไม่รู้”

“ฉันกำลังนับสตาจอยู่” ชะลอตอบแล้วฉวยกระบองไล่เงินของอุดม เดินมาที่ประตูคอก ขณะนั้นเมฆก้อนใหญ่ลอยเคลื่อนพ้นดวงจันทร์ไปแล้วเด็กทั้งสองจึงมองเห็นกันได้ถนัด

“ยังจะมายืนนั่งอยู่ทำไมอีก” แถ่นพูด แล้วกระซอกกระบองไล่เงิน มาจากมืออันสั้นของชะลอ และจุดชะลอออกเดินทันที

แก่นบอกว่าจะเอาไปเพียงห้าสลึง และ
จะใช้คืนในวันจันทร์นี้” ชะลอพูด “จะไม่เอา
ของเขาไปทั้งหมดไม่ใช่หรือ”

“หุบปากเสียทีเถอะ” เพื่อนของเขา
ตอบ แล้วก็เดินแยกจากชะลอไป โดยไม่
ยอมฟังเสียงของเขา “ถ้าฉันจะถูกจับ ก็คง
ไม่ใช่เพราะเรื่องเงินเพียงห้าสลึงดอก”

เมื่อได้ยินดังนั้นชะลอรู้สึกใจหายวาบ
และเข้าไปทั้งตัว พุดอะไรไม่ออก เพื่อนผู้สมรู้
ร่วมคิดของเขาได้เงินทั้งหมดของอุดมไปแล้ว
ชะลอกลับบ้านและค่อย ๆ คลานขึ้นที่นอน
ด้วยความหวาดหวั่นในความมืด ที่ตนได้
กระทำลงไปในครั้งนี้เป็นอันมาก

ตลอดคืนนั้น ชะลอฝันร้ายต่าง ๆ นานา
นอนไม่หลับสนิท เขาอนอนนิ่งคอยฟังเสียง
แกรกกรากต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ขยับตัวเคลื่อนไหว
ไม่ได้ แม้แต่จะหายใจก็แสนยาก

เขานอนกระสับกระส่ายตลอดคืน

ชะลอได้ยินเสียงนกเสียงกาและเห็นธรรมชาติทุกสิ่งทุกอย่างสดชื่นเช่นเคย
ชะลอก็ยังกระวนกระวายใจ

วันนั้น เป็นวันแรกของงานก่อพระทรายที่วัดแห่งหนึ่งในเมืองในตอนเช้า ทั้งผู้ใหญ่
และเด็กแต่งตัวสวยงาม พวกเขากันเดินผ่านหน้าบ้านของชะลอไปยังบริเวณงาน อุดมแต่งกาย
ด้วยเสื้อผ้าที่ซักสะอาดและเรียบร้อย เมื่อเดินผ่านมาเห็นชะลอยืนฟังประตูหน้าบ้านอยู่
เขาร้องทักว่า “เอ๊ะ ชะลอ เป็นอะไรไปหรือ ดูหน้าดำคร่ำเครียดเหลือเกิน”

“ฉัน - ฉัน” ชะลอพูดอ้อมแอ้ม “ทำไมฉันทำค้ำผัดปรกติไปมากหรือ”

อุดมหัวเราะ ตอบว่า “ถ้าเช่นนั้น หน้าเธอก็ขาวมากเทียว พอใจหรือยังล่ะที่นี่
หน้าขาวซีดเหมือนคนตายทีเดียว”

“ขาวซีด” ชะลอทวนคำ ใจลอย ไม่รู้สึกตัวว่าพูดอะไรออกไปด้วยซ้ำ ครั้นแล้ว
เขาก็หันหลังให้อุดมทันที เพราะเขาไม่อาจมองหน้าอุดมได้อีกต่อไป

ชะลอใคร่จะตามอุดมไปและกราบไหว้บอกความผิดทุกประการ บัดนี้เขาอยาก
จะทำทุกๆ อย่าง เพื่อขจัดความผิด ซึ่งทำให้เขาหนักใจอยู่นั้นให้สิ้นไป

เมื่อชะลอนึกไปถึงขณะที่อุดมรู้ว่า เงินของเขาสูญไปหมดแล้ว เขาก็รู้สึกหวาด
เกรงเป็นกำลัง กระวนกระวายจนเขาไม่อาจอยู่ติดบ้านและก็ไม่รู้ที่จะทำอะไร หรือจะ
ไปที่ไหน เขาเดินไปที่หน้าโรงแรมอย่างคนใจลอย ผุดลุกผุดนั่ง เดินไปเดินมาอยู่แถบ
นั้นตลอดวัน แก่นผู้สมรู้ร่วมคิดของเขา พยายามปลอบโยนให้เขาลดความหวาดกลัว
โดยยกเอาเรื่องการชนไก่ในวันรุ่งขึ้นมาพูดให้ฟัง แต่ก็ไร้ผล

เด็กทั้งสองตกลงกันว่า บ่ายๆ เขาจะพากันไปยังทุ่งนาที่เปลี่ยวพลอดคน เพื่อ
แบ่งเงินที่ขโมยมาได้

บทที่ ๘ ผู้บริสุทธิ์

เมื่ออุดมกลับถึงบ้านในตอนสาย ก็มึนงงต้องปิดกวาดจัดบ้านเรือนให้สะอาด เรียบร้อยเพื่อเตรียมไว้ต้อนรับนางมัลลี นายหญิงผู้ใจดีซึ่งได้นัดไว้ว่าจะมาเยี่ยมเขาในวันนี้ และอุดมก็ได้บอกเรื่องนี้ให้นางถนอมยาทราบแล้ว

“อุดม ลูกรัก แม่ดูเจ้าว่าเรingersเหวี่ยงเกินไปนะ” นางถนอมยาพูด “พรุ่งนี้ก็จะเป็นวันกำหนดนัด ให้เขามารับเงินค่าเช่าที่ แม่ได้บอกให้ลุงตริกมารับเจ้าลอยลมไปบายวันนี้ แม่บอกขายให้เขาแล้วละ”

ขณะนั้นมีรถเทียมม้าเดี่ยวคันหนึ่ง มาหยุดอยู่หน้าประตูบ้านนางถนอมยา อุดมวิ่งออกไปดูก็เห็นว่า ผู้ที่นั่งมาในรถนั้น คือ นายหญิงผู้ใจดีของเขานั้นเอง เขาจึงทำความเคารพและเชื้อเชิญให้เข้าบ้าน นางมัลลีเดินเข้าประตูมา หน้าตายิ้มแย้ม และในไม่ช้าก็ทำให้นางถนอมยายิ้มตามไปด้วย เพราะปลื้มใจเมื่อได้รับคำชมว่า เขาช่างจัดบ้านเรือนสะอาดเรียบร้อย น่ายุและมียุชชายที่ขยันขันแข็งน่ารักมาก

มีเสียงเคาะประตูหน้าบ้านดังขึ้น อุดมออกไปเปิดรับ ลุงตริกเดินเข้ามาและบอกว่า เขามารับเจ้าลอยลม อุดมจึงรีบวิ่งไปที่คอกม้าโดยเร็ว

ประมาณสองสามนาที หลังจากที่ลุงตริกนั่งลง อุดมก็วิ่งกระหืดกระหอบกลับเข้ามาหน้าชิต แสดงความตกใจ และเสียใจอย่างสิ้นเหลือ

นางถนอมยามองดูลูกชายด้วยความตกใจ อุดมพยายามจะพูด แต่ก็พูดไม่ออก อีกอึกอยู่เป็นครู่ ในที่สุดก็ร้องให้สะอื้น พูดว่า “หมดแล้วแม่ หายหมดแล้ว”

“อะไรหายลูก” นางถนอมยาถามด้วยความกังวล เพราะไม่รู้ต้นสายปลายเหตุ

“เงินหาย แม่ เงินของผมหักตั้งสิบห้าบาท ผมใส่กระป๋องเก็บไว้ในคอกเจ้าลอยลม เมื่อก็ผมไปเอา แต่ก็หาไม่พบ มันหายไปทั้งหมด หายจริง ๆ แม่ เย็นวานนี้ ผมยัง

เอาออกมานับดู และยังนึกปลื้มใจอยู่ว่าเป็นเงินที่ผมหาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงของผมเอง
แท้งๆ ผมยังคงคิดว่าถ้าผมเอามาให้แม่เห็นแล้ว แม่จะประหลาดใจและดีใจอย่างไรบ้าง”

นางถมยาฟังอุดมเล่า ด้วยความพิศวงเป็นอย่างยิ่ง นางมัลลีนั่งฟังนิ่ง ๆ มองดู
นางถมยา แล้วก็หันไปดูอุดม และพยายามนึกหาเหตุผล เพื่อต้องการรู้ความจริง

“เรื่องนี้ประหลาดมาก” นางมัลลีพูด “ทำไมจึงเอาเงินใส่กระป๋องไปเก็บไว้ในคอกม้า
ทำไมจึงไม่ให้แม่ของเธอรักษาไว้”

“คุณป้าจำไม่ได้หรือครับ” อุดมพูด ขณะที่น้ำตาไหลพรากออกมา “จำไม่ได้
หรือว่าคุณป้าขอร้องมิให้ผมบอกแม่เรื่องเงินที่ผมหาได้ จนกว่าคุณป้าได้อยู่พร้อมใน
เวลานั้นด้วย”

“เธอยังไม่ได้บอกให้แม่รู้ดอกหรือ”

“ยังเลยครับ แม่ยังไม่ทราบเลย” อุดมพูดยืนยัน และรู้สึกน้อยใจที่นางมัลลียก
ถามคาดคั้นราวกับว่ามีได้เชื่อคำพูดของเขา แล้วอุดมก็เลยนิ่งเสียไม่พูดตอบว่าอะไรอีก

นางถมยาไม่สงสัยว่า ลูกชายของแกจะนำเรื่องเท็จมากล่าวเลย คงสงบบารมณ
ฟังเรื่องราวโดยมิได้โต้แย้ง และพูดแต่เพียงว่า แกหวังว่าเงินจำนวนนี้คงไม่สูญไปไหน
คงจะหาพบภายหลัง แล้วนางถมยาก็กลับไปให้อุดมหยุดร้องไห้

“ผมหยุดแล้วแม่” อุดมตอบ “และผมจะไม่ร้องให้อีกต่อไป” อุดมพยายามข่มใจ
กล้ำกลืนความเสียใจไว้ และไม่ยอมให้น้ำตาไหลออกมาอีกเลย จนกระทั่งลุงตริกลุกขึ้น
ยืนจะกลับและบอกว่า แกอยู่ช้าต่อไปอีกไม่ได้แล้ว เพราะจะรีบไปธุระที่อื่น อุดมจึงต้อง
เดินออกจากห้องไปด้วยความเศร้าสลด เพื่อนำเจ้าลอยลมมามอบให้ลุงตริก

ต่อมาอีกสองสามนาที่ อุดมก็จึงเจ้าลอยลมเดินมา และส่งบังเหียนให้ลุงตริก
ซึ่งออกมาคอยอยู่ที่ถนนหน้าบ้าน แล้วอุดมก็ยืนก้มหน้า ไม่พูดจาอะไรแม้แต่คำเดียว

ทันใดนั้น มีหญิงหลายคนผ่านมา คนหนึ่งแวะเข้าคตหลังอุดม ซึ่งกำลังยืน
ละห้อยอยู่จนเขาสะดุ้ง แล้วถามว่า “เธอจำฉันไม่ได้ดอกหรือ”

“ผมจำไม่ได้” อุดมตอบ “ผมคิดว่าผมเคยเห็นหน้าหน้าที่ไหนมาก่อน แต่ก็ลืมเสียแล้ว”

“ลืมจริง ๆ หรือ ดูนี้นะ” หญิงนั้นพูด พลงแบมือที่กำไว้ออก “เธอลืมจนกระทั่ง
คนที่ให้เหรียญฉันนี้ และคนที่เตือนให้รักษาเหรียญนี้ไว้ให้ดีด้วยละซี” กลางฝ่ามือ
ของหญิงนั้นมีเหรียญก้นดง อันที่นายเพียรให้อุดมมานั่นเอง

อุดมตะครุบเหรียญนั้นโดยเร็ว ถามว่า “นำได้เหรียญอันนี้มาจากไหนครับ แล้วเงินนอกนั้นของผมล่ะ”

เมียนายเพียรถามด้วยความสงสัย “เงินอะไรของเธอ”

“นำพบเหรียญอันนี้ที่ไหนครับ”

“พบที่คนซึ่งเธอให้เขาไปนะซิ ไช้ไหมล่ะ” หญิงนั้นตอบ แล้วเดินจากไป

ขณะนั้น นางมัลลิสั่งได้เดินตามลุงตริกออกมาด้วย เพื่อจะดูเจ้าลอยลม ได้เห็น และได้ยินคำโต้ตอบของคนทั้งสองอย่างชัดเจน จึงร้องเรียกให้หญิงนั้นหยุดอยู่ก่อน และถามว่า “ได้เหรียญกันถุงอันนั้นมาจากไหน”

เมียนายเพียรจึงเล่าว่า “ดิฉันไปพบเข้าโดยบังเอิญแท้ ๆ เมื่อสักพักหนึ่งเอง ลูกของดิฉันไม่สบาย ดิฉันจึงรีบเดินตัดทุ่งนามาตามหมอ พอเหนื่อยดิฉันก็นั่งลงพัก บนคันนาใกล้กับพุ่มไม้ต้นหนึ่ง ดิฉันนั่งอยู่ได้สักครู่ ก็มีเด็กผู้ชายสองคนเดินออกมาจากพุ่มไม้นั้น ตรงมาทางที่ดิฉันนั่ง เด็กสองคนนั้นขนาดเล็กเล็กกับพ่ออุดมนี้แหละ”

เมียนายเพียรขี่มือไปที่อุทุมซึ่งยืน
อยู่ข้าง ๆ “คนหนึ่งสูงกว่า แต่อีก
คนหนึ่งร่างเล็ก ๆ ดูท่าทางเขาริ
บร้อนมากเดินเหลียวหน้าเหลียว
หลังลูกลีลุกลน จนเด็กคนเล็ก
สะดุดคันทาล้มลง ดิฉันเห็นเหรียญ
อันนี้ หล่นออกมาจากกระเป๋
พอเด็กคนนั้นลุกขึ้นได้ก็เหลียว
มาดูดิฉัน แล้วก็รีบหันหน้าหนี
ชวนกันเดินต่อไปโดยเร็ว ดิฉันลุก
ไปหยิบเหรียญอันนี้ขึ้นหมายจะ
ร้องเรียกเขาให้กลับมาเอา แต่เมื่อ
ดิฉันเห็นและจำได้ว่าเป็นเหรียญ
กันตุง อันเดียวกับที่นายเพียรสามี
ของดิฉันเก็บไว้นานแล้ว และให้
อุทุมมา ดิฉันก็นิ่งเสีย และตั้งใจ
จะเก็บเอามาเป็นพยานต่อว่าอุทุม
ให้รู้สำนึกถึงค่าที่ได้รับปากไว้กับ
สามีของดิฉัน และอุทุมควรจะคืน
ให้เจ้าของเดิมเสีย”

“เหรียญอันนี้ของผมเอง” อุดมพูดเสียงดัง “และไม่เคยให้ใครไปเลย แต่ แต่”

“แต่เจ้าเด็กสองคนนั้นขโมยไป” ชายคนหนึ่งยืนฟังอยู่ข้าง ๆ พูดออกความเห็นขึ้นบ้าง

“สองคนนั้นไปทางไหนกัน” อุดมถาม “ผมจะไปตามเตี้ยวันนี้แหละ”

“อุดมอย่าไปเลย” นางมัลลีสห้าม แล้วร้องเรียกชายลูกจ้างที่ขี่มาตามมาด้วยให้ควมม้าไปตามจับเด็กขโมยสองคนนั้น

“ดีแล้ว” ลุงตริกเห็นพ้องด้วย แล้วหันไปพูดกับชายลูกจ้าง “คุณไปตามถนนนี้แหละ ผมจะวิ่งตัดทุ่งไปเอง ช่วยกันล้อมจับให้ได้นะ” ลุงตริกกับอาสาแข่งขัน และลิ้มรสชาติของตนเองเสียบสนิท

บทที่ ๙ มิตรแท้

บัดนี้นางมัลลีเชื่อในความบริสุทธิ์ของอุดมแล้ว จึงบอกคนขับรถให้หีบเอาของที่รตมาให้ คนขับรถหีบเอาและบังเหียนใหม่เอี่ยมมดงามา แล้วนำไปพาดลงบนหลังเจ้าลอยลม

นางมัลลีพูดว่า “อุดม ไปจัดผูกอาวนให้เจ้าลอยลมเองซี ฉันทยกให้เป็นรางวัลในความดีของเธอ” นัยน์ตาของอุดมเป็นประกายวาวด้วยความปลื้มใจ

ในไม่ช้า ข่าวเรื่องการจับขโมย และความใจดีของนางมัลลี ก็โจษกันแพร่ไปทั่วแถบนั้น ผู้คนที่อยากรู้อย่างรวดเร็วให้ละเอียด ต่างก็พากันมายินมุงไต่ถามเรื่องราวจากอุดม ซึ่งยังคงยืนอยู่ริมถนนหน้าบ้าน พวกเด็กๆ ที่ชอบพออัศจรรย์กับอุดม ก็ออกความเห็นกันต่าง ๆ และแสดงความโกรธแค้นผู้ที่ขโมยเงินของอุดมไป

ทันใดนั้นทุกคนต่างก็เพ่งมองไปทางปลายถนน มีเด็กคนหนึ่งกำลังวิ่งตรงมา และร้องตะโกนบอกว่า “มากันแล้ว จับขโมยได้แล้ว”

ลูกจ้างนางมัลลีซึ่งขี่ม้ามานั้น ได้พาเด็กคนหนึ่งนั่งซ้อนมาข้างหลัง ส่วนลุงตริกจุดเตี๋ยอีกคนหนึ่งเดินตามมา เด็กที่ลุงตริกจุดมาถูกมัดมือไพลหลัง ใส่เสื้อสีแดง ซึ่งทำให้อุดมนึกออกทันทีว่าเป็นใคร

ขณะที่เกิดอะละกันขึ้น ในกลุ่มคนที่มามุงดู

ชายคนหนึ่งหน้าแดงกำ มีกลิ่นเหล้าฟุ้งออกมาจากปาก พยายามผลักและดันคนเพื่อแหวกทางเข้ามาดูให้รู้เรื่องราวบ้าง พอชายคนนั้นเข้ามาถึงวงในได้ ก็พอดีลูกจ้างนางมัลลีหย่อนร่างเด็กที่พานั่งม้ามานั้นลงยังพื้น

“ฉันอยากดูหน้าเจ้าเด็กขโมยนัก” ชายหน้าแดงร้องตะโกน แล้วจับคางเด็กคนที่ใส่เสื้อขาวซึ่งยืนก้มหน้าอยู่นั้นให้เงยขึ้น

เด็กคนนั้น คือลูกชายของชายหน้าแดงนั่นเอง

“ชะลอ” ชายหน้าแดงหรือนายซุ่มร้องลั่น พลันรู้สึกอายชายหน้าแดงและสลดใจถึงกับคอดก

ขณะนั้นทุกคนพากันเจียบกริบ

ชะลอคุกเข่าลงกล่าวรับสารภาพผิดทุกประการ ขอร้องให้พ่อยกโทษให้เขาสักครั้งหนึ่งและสัญญาว่า จะไม่ประพฤติตนเช่นที่แล้วมาอีกเลย

ส่วนแก่น เด็กใจแข็ง ผู้เป็นตัวการ ซึ่งทุกคนลงความเห็นว่าเป็นตัวให้ตำรวจจัดการเสีย นั้น ที่แรกยังวางท่าปฏิเสธและโต้แย้งข้อกล่าวหาไม่ได้ละลด จนกระทั่งเขาได้อ่านคำสารภาพของชะลอ และลุงตริกค้นพบเงินในกระเป๋าทางเกง และเมียนายเพียรกล่าวยืนยันว่าเขาเห็นเหรียญกันถุงหล่นออกจากกระเป๋าของแก่นแน่นอน แก่นจึงหน้าซีดสำแดงความหวาดกลัวที่จะได้รับโทษออกมาอย่างเด่นชัด

“ส่งให้ตำรวจจัดการเสียเถอะ เด็กคนนี้เคยลักเล็กลักน้อยจากคนที่มาพักอยู่ในโรงแรมเสมอ จนตำรวจเขาจับได้ และให้ทำทัณฑ์บนไว้สองครั้งแล้ว” ลุงตริกพูด

เมื่ออุดมเห็นชะลอจะถูกมัดมือเช่นเดียวกับแก่น อุดมก็ร้องว่า “ผมขอร้องชะลอไว้ได้ไหม ผมเชื่อแน่ว่า เขาไม่ตั้งใจจะขโมยเงินของผมหรอก”

นางถมยาพูดสนับสนุนคำลูกชายว่า “ดิฉันก็เห็นว่าควรปล่อยชะลอ ยกโทษให้เขาสักครั้งเถิด ถ้าส่งเขาไปให้ตำรวจ นายชุมคงจะพลอยได้รับความเสื่อมเสียมาก”

นายชุมยืนคอดก หน้าเศร้าอยู่ด้วยความละอายและน้อยใจ เขาพูดขึ้นว่า “เป็นความผิดของผมเอง ที่ไม่ระวังเลี้ยงดูสั่งสอนลูกให้ดีปล่อยให้ลูกเกียจคร้านหลังยาว คบเพื่อนสารเลวเช่นนี้”

“ต่อไปนี่ เขาคงไม่เกียจคร้านอีกหรือครับ” อุดมพูดกับนายชุมแล้วหันไปพูดกับนางมัลลิกา “คุณป้าจะไม่ช่วยพูดขอโทษให้ชะลอบ้างหรือครับ”

“อย่าขอให้เขาช่วยพูดเลย” ลุงตริกค้าน “เอาอย่างนี้เถอะ สำหรับชะลอเราขอให้นายชุมส่งเขาไปอยู่รับใช้ท่านสมภารที่วัดเสียดอกเดือนหนึ่งก็แล้วกัน เขาคงจะกลับตัวได้”

ไม่มีใครพูดว่ากระไรอีก ทุกคนเห็นชอบตามคำพูดของลุงตริก

ชะลอต้องไปรับใช้ท่านสมภาร อยู่ที่วัดใกล้บ้าน ส่วนแก่นเด็กรับใช้ในโรงแรมนั้น ถูกนำส่งให้ตำรวจจัดการต่อไป และทั้งไม่มีใครรับเป็นผู้ปกครองด้วย

นายชุมต้องไปทำใบประกันทัณฑ์บนไว้ให้กับเจ้าหน้าที่ รับรองว่าจะระวังควบคุมชะลอ บุตรชายของเขาให้ประพฤติตนดีต่อไปภายหน้า

อุดมไปเยี่ยมชะลอที่วัดบ่อ ๑ และนำเอาสิ่งของ
เล็ก ๆ น้อย ๆ ตามที่เขาจะหาได้ติดมือไปฝากชะลอด้วย
เสมอ ชะลอรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่อุดมมีต่อเขาเป็น
อันมาก ความประพฤติอันดีงามของอุดมค่อยเปลี่ยนนิสัย
ชะลอให้เป็นผู้ประพฤติดีขึ้นทุกที จนในที่สุด เมื่อกลับ
จากวัดมาอยู่บ้านแล้ว ชะลอก็กลายเป็นคนขยันขันแข็ง
ช่วยพ่อของเขาทำงานทุก ๆ อย่าง ทำให้คนทั้งหลายที่
เคยรู้จักเขามาก่อนประหลาดใจมาก

ต่อมาไม่ช้า คนในตำบลนั้นต่างก็ชมเชยชะลอ ว่าเป็น
เด็กขยันเอางานเอาการ ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่มีใครนึกถึงชื่อ
“ชะลอหลังยาว” อีกเลย

ผู้เขียน

นายกีฬา พรรชนะแพทย์ และหลวงกীরติวิทโยพาร (กั กীরติวิทโยพาร)

คณะกรรมการปรับปรุงหนังสือ

นางจารุดี ผโลประการ
นางวันเพ็ญ สุทธากาศ
นางปราณี ปราบริปู
นางรัตนา ฤชาฤทธิ์
นางบุษบา ประภาสพงศ์
นางสุทิน ทองใส

ผู้ปรับปรุง และบรรณาธิการ

นางจารุดี ผโลประการ

ปก/ภาพประกอบ/รูปเล่ม

นายวิสาร ชุมนุรักษ์

ISBN 974-00-5870-1

03125900021

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
นายพณณ เมธีวานิช ผู้พิมพ์และเจ้าของ
๓๓๐๐๖๑๓ (๒)